

Carolina Marín Esteban

Ester Tarrida Viol

**PROPOSTA D'INTERVENCIÓ PER A LA
SENSIBILITZACIÓ I PREVENCIÓ DE LA
VIOLÈNCIA DE GÈNERE ENTRE ELS JOVES**

TREBALL DE FI DE GRAU

Dirigit per: Dra. Lina Cristina Casadó Marín

Grau d'Infermeria

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI

Seu del Baix Penedès

Promoció 2015-2019

AGRAÏMENTS

Agrair principalment a la nostra tutora, Lina Casadó, qui ens ha assessorat i guiat durant tot el curs perquè aquest treball pugui sortir a la llum.

També, agrair a la cap d'estudis de l'IES El Calamot de Gavà pel seu interès, ajuda i disposició en la impartició del nostre taller, juntament amb els professors i els alumnes participants.

Finalment, agrair als nostres pares i entorn pel suport constant durant tot la trajectòria.

*“En el amor no hay lugar
para la violencia”*

Anònim

INDEX

RESUM	9
1. INTRODUCCIÓ	11
2. ESTAT DE LA QÜESTIÓ.....	13
2.1 Violència de gènere: Definició	13
2.1.2 Epidemiologia de la violència de gènere a Espanya	14
2.1.3 Àmbits de violència de gènere	15
2.1.4 Formes de violència de gènere	16
2.1.5 El cicle de la violència de Leonor Walker	17
2.1.6 El sexisme i estereotips de gènere.....	19
2.1.7 El model de l'amor romàntic.....	21
2.1.8 Els mites de l'amor romàntic	22
2.2 Violència de gènere en l'adolescència	24
2.2.1 Etapa de l'adolescència	24
2.2.2 Percepció dels adolescents i joves sobre violència de gènere	25
2.2.3 La violència de parella en adolescents.....	26
2.2.4 Factors associats a l'aparició de la violència de parella en adolescents.....	27
2.2.5 Prevenció en adolescents de VG	29
3. OBJECTIUS DEL TREBALL	31
3.1 Objectius generals	31
3.2 Objectius específics.....	31
4. METODOLOGIA.....	33
5. RESULTATS.....	36
5.1 Resultats Qüestionari PRE I POST	36
5.2 Resultats Qüestionari relacions de parelles	38
6. DISCUSSIÓ	40
7. CONCLUSIONS.....	42
8. CRONOGRAMA.....	44
9. BIBLIOGRAFIA.....	46
10. ANNEXOS.....	52

RESUM

Objectiu: Dissenyar i implementar un taller de sensibilització i prevenció de violència de gènere en adolescents.

Metodologia: Projecte d'investigació acció participativa. Com a eina s'utilitza un taller d'elaboració pròpia amb material de suport en format PowerPoint i una enquesta pre i post, per poder avaluar l'efectivitat d'aquest. Realitzat a un total de 98 alumnes de segon de l'IES El Calamot de Gavà, Barcelona.

Resultats: La forma de violència de gènere més reconeguda és la física dins de la mostra. Pel que fa a la pròpia experiència dels participants en les seves primeres relacions, el control és el fet més comú en aquestes. Es poden observar canvis en quant a la creença i actituds en front als diferents ítems que formen la figura de l'amor i la violència lligada a aquest. Per tant, l'efectivitat del taller es compleix.

Conclusió: La violència de gènere és un greu problema de salut pública actual. L'adquisició i la tendència de normalització de conductes de risc amb alt contingut sexista i masclista és existent i manifestat en l'etapa adolescent. Caldria aplicar a una mostra més gran el taller per tal de poder fer una comparació major i extreure dades més evidenciades.

Paraules clau: Violència de gènere, Prevenció, Adolescents, Infermeria.

ABSTRACT

Objective: design and implementation of a workshop which objective is the prevention of violence against women for teenagers.

Methodology: A PowerPoint with sources about the topic is used with two polls (one before and another after the activity) and determine whether it was useful or not. Realized to a total of 98 students of l'IES El Calamot de Gavà, Barcelona

Conclusion: violence against women is one of the main problems that society has to face each day. The role of the woman in modern society is still seen as anchored in its past ways during the teenage years. We would need to apply a bigger version of the workshop in order to find more data and evidence about the topic

Results: Of all the different ways of manifestation that has the violence against women the most common one is the physical. Overcontrol over your romantic partner is also very common during the first's relationships that teenager experiment. After our workshop we can observe that they start changing their attitude towards the different meanings that love and violence have, fulfilling our objective.

Keywords: Gender violence, Precaution, Teenager, Nursing

1. INTRODUCCIÓ

L'Organització Mundial de la Salut (OMS) reconeix la violència de gènere , sobretot la que es produeix en l'àmbit de la parella, com un problema greu de salut pública. Segons les dades que presenta, gairebé un terç de les dones que han tingut una relació de parella refereixen haver patit alguna forma de violència física i/o sexual per part de la seva parella en algun moment de la seva vida¹.

Segons l'OMS un 38% dels assassinats mundials de les dones són de causa masculista i es produeixen a mans de la seva parella¹. La importància d'aquest tema radica en l'augment en els últims anys dels casos de violència de gènere en el nostre país. D'acord amb dades publicades per el Instituto de la Mujer l'any 2018 van morir en mans de les seves (ex)parelles 47 dones a Espanya per violència de gènere².

Quan parlem de violència de gènere fem referència a qualsevol acte que pugui tenir repercussions pel que fa a la salut física, sexual i psicològica de la dona i el seu entorn. Dins d'aquest concepte s'inclouen les agressions físiques des d'abusos fins a assassinats, les amenaces verbals, les privacions de la llibertat, entre altres³.

L'abordatge de la violència de gènere s'ha de situar en el marc d'un sistema que perpetua o legitima aquestes pràctiques. Per a Gayle Rubin³⁹, el sistema sexe gènere es pot definir com *“un conjunto de disposiciones por el que una sociedad transforma la sexualidad biológica en productos de la actividad humana y en el cual se satisfacen esas necesidades humanas transformadas”*. Això ho podem relacionar amb el context marcadament sexista i patriarcal⁴, com és l'actual, on es normalitzen situacions de micromasclismes i les desigualtats i la violència hi són presents però passen desapercebudes, ja que, aquest masclisme està, d'alguna manera, socialment normalitzat i integrat. Aquest conjunt de creences i conductes les incorporem a través de diferents mecanismes i les trobem implícitament integrades a través del nostre procés de socialització. Per a Rubin la intervenció en el sistema sexe-gènere deu ser també política i *“no apuntar a la eliminación de los hombres, sino a la eliminación del sistema social que crea el sexismo y el género”*³⁹.

L'OMS a la IV Conferència Mundial de l'any 1995 va reconèixer que la violència de gènere és un obstacle per poder gaudir dels drets humans i les llibertats fonamentals de les dones. A la Constitució Espanyola, l'article 15³⁷ parla del reconeixement del *“dret de tots a la vida i a la integritat física i moral, sense que en cap cas puguin ser sotmesos a tortures ni a penes o tractes inhumans o degradants”*³⁵.

Així doncs, tant el masclisme visible com els micromasclisme, consisteixen en l'atemptat contra el dret a la vida, a la seguretat, a la llibertat i a la dignitat de les dones.

En els darrers anys, la justícia espanyola s'ha centrat a crear lleis per lluitar en contra de la violència de gènere en el nostre país. El 28 de desembre del 2004 es creà la llei orgànica de mesures de protecció integral contra la violència de gènere. En ella es detallen línies estratègiques per la detecció i prevenció d'aquesta. Per altra banda, també dona a conèixer quins són els drets de les dones⁵. Més tard, a Catalunya, el 24 d'abril del 2008, es crea la llei pel dret de les dones a erradicar la violència masclista⁶.

En els darrers anys, s'han començat a crear projectes i accions encaminades a l'abordatge d'aquesta problemàtica i també s'han començat a dissenyar mesures preventives amb l'objectiu d'acabar amb aquest problema social.

Els professionals de salut en general i infermeria en particular, som un pilar fonamental pel que fa a la detecció de les dones víctimes de violència de gènere com també, som els qui tenim cura de donar atenció quan aquesta es produeixi. I no només això, sinó que la figura de la Infermera de Salut i Escola, té un paper fonamental en la prevenció i la sensibilització entre els joves.⁷

Aquest treball de fi de grau va dirigit a la prevenció primària de la violència de gènere en població adolescent. Com a futures infermeres, considerem que és necessari una major conscienciació de la importància d'aquest tema i els perjudicis que comporta degut a la seva normalització. Per tant, a través d'una tasca de revisió, de disseny i realització de tallers educatius per als joves, volem respondre les següents preguntes: què entenem per violència de gènere i quines formes de violència es reconeixen, quines són les formes de violència reconegudes entre la població jove i quin és el paper d'infermeria en la detecció i la prevenció d'aquestes situacions.

2. ESTAT DE LA QÜESTIÓ

2.1 Violència de gènere : Definició

El terme *violència* prové del llatí “Violentia”, qualitat de “violentus”⁸. Etimològicament aquesta paraula està formada per Vis- que significa força i -olentus que significa abundància. En definitiva, el terme defineix aquella persona que actua amb molta força. Pel que fa al terme *gènere*⁹, aquest fa referència a la construcció sociocultural que defineix certes característiques pròpies i naturals de cada sexe. La violència de gènere, és defineix com aquella que es produeix d’un gènere a un altre, especialment cap al femení.

La violència de gènere és un problema provinent d’anys enrere degut a la influència dels fonaments de la societat patriarcal on es basa en la inferioritat de la dona davant de l’home, les desigualtats socials i les discriminacions per ser dona i els estereotips de gènere. Els canvis que han comportat un progrés de la dona ha donat lloc a la visibilització i sensibilització de la violència de gènere en les seves diverses formes de manifestació, així com dels problemes socials que comporta el fet de formar part d’aquest sexe.

Tal com defineix Julián Pérez Porto i María Merino⁸, el terme violència fa referència a tots aquells actes i aquelles conductes que es realitzen de forma conscient, amb intenció de generar algun tipus de dany a la víctima on s’inclou el dany físic, sexual i psicològic.

La llei Orgànica 1/2004 de Protecció Integral contra la violència de gènere, defineix en l’article 1 la VG com:

*“Todo acto de violencia (...) que, como manifestación de la discriminación, la situación de desigualdad y las relaciones de poder de los hombres sobre las mujeres, se ejerce sobre éstas por parte de quienes sean o hayan sido sus cónyuges o de quienes estén o hayan estado ligados a ellas por relaciones similares de afectividad, aun sin convivencia. (...) que tenga o pueda tener como resultado un daño o sufrimiento físico, sexual o psicológico para la mujer, así como las amenazas de tales actos, la coacción o la privación arbitraria de la libertad, tanto si se producen en la vida pública como en la vida privada”*¹⁰

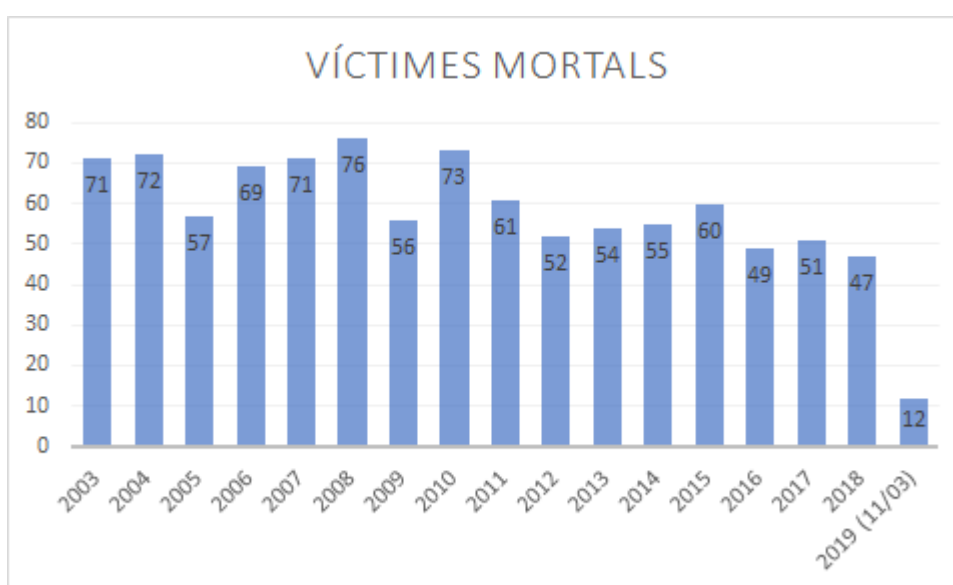
Les Nacions Unides defineixen la VG com: *“todo acto de violencia de género que resulte, o pueda tener como resultado un daño físico, sexual o psicológico para la mujer, inclusive las amenazas de tales actos, la coacción o la privación arbitraria de libertad, tanto si se producen en la vida pública como en la privada”*¹

2.1.2 Epidemiologia de la violència de gènere a Espanya

Degut a l'increment en el nombre de casos de violència de gènere, l'Organització Mundial de la Salut (OMS) ho considera un problema de salut pública de proporcions epidèmiques. L'any 2003 es va iniciar a Espanya el registre de víctimes, així com també es van començar a desenvolupar estratègies per fomentar el reconeixement i denúncia dels casos de violència de gènere. No obstant això, cal destacar que no es recullen les xifres reals en totalitat d'aquest problema perquè hi ha víctimes que no denuncien tot i estar passant per una situació de maltractament físic i ser víctimes de violència psicològica. La normalització i la justificació de certs comportaments de violència mostra la importància de la sensibilització i necessària prevenció sobre el tema.

L'any 2017 es va realitzar a 28 països de la Unió Europea, una enquesta on s'evidenciava que un 22% de les dones majors de 15 anys havien patit violència física i sexual per part de la seva parella i/o exparella. Cal destacar que el percentatge ascendia fins a 43% quan es considerava també la violència psicològica.¹¹ Des de l'any 2003 s'han registrat un total de 987 dones assassinades. En la majoria de casos la relació entre la víctima i l'agressor és principalment de parella, seguit per exparella.

En el següent gràfic, podem observar que el nombre de víctimes en relació a l'any 2003 ha disminuït. Durant 2003 i 2004 van ser assassinades 71 i 72 dones respectivament en mans de la seva parella i l'any 2016, 2017 i 2018 hi va haver 49, 51,47 víctimes respectivament.

Gràfic 1 : Elaboració pròpia a partir de les dades proporcionades per el Instituto de la Mujer.

No obstant això, segueix sent un problema important de salut pública. En el que portem d'any fins el 11 de Març s'han registrat 12 dones assassinades per part de les seves parelles sentimentals, fet que mostra la importància d'abordar aquest problema des d'un enfoc multidisciplinar.

2.1.3 Àmbits de violència de gènere

Les dones poden patir violència de gènere en diversos nivells,¹² els quals són:

- Àmbit domèstic: Acte que busca el poder i el domini de la parella a través de l'ús de la violència física, verbal i psicològica de la víctima. En aquest nivell s'inclouen aquells que es produeix dins i fora del domicili familiar i entre l'agressor i la víctima ha d'haver-hi una relació de (ex) parella, matrimoni o parentiu per consanguinitat.
- Àmbit de parella: També anomenada "Dating violence". És aquella forma de violència que apareix durant la relació de parella en joves. És definida com: *"Tot atac intencional de tipus sexual, físic o psíquic, d'un membre de la parella contra l'altre membre integrada per població jove. No es veu influenciada per raons d'edat, grup ètnic, orientació sexual, estatus socioeconòmic o lloc de referència."*
- Àmbit laboral: Forma de violència que es produeix en el context laboral davant la dificultat en la contractació o per la realització de funcions laborals per motius de gènere. Alguns exemples poden ser la negativa de contractació per ser dona, la intimidació o humiliació en la feina, les diferències de sou tot i realitzar el mateix treball que els homes.
- Àmbit docent: Inclou tots aquells comportaments que poden comprometre l'autoestima de les alumnes i aquells actes de discriminació. En aquest grup podem incloure l'assetjament, manca de llibertat per portar alguna vestimenta perquè es considera provocativa dins el context escolar, entre altres.
- Àmbit comunitari: Conjunt d'actes que atempta als drets fonamentals de la dona i que genera discriminació i marginació en l'àmbit públic, com per exemple es pot produir al carrer o en el transport públic. En aquest nivell

podem incloure les insinuacions, tracte discriminatori en la comunitat per motius de gènere, entre d'altre.

- Àmbit institucional: Inclou tots aquells actes dels servidors públics del govern que incita a la discriminació i atempta contra els drets de la dona. Alguns exemples poden ser: no respectar la confidencialitat de la víctima, dubtar de la paraula de la víctima o culpabilitzar-la en el moment de posar la denúncia.
- Àmbit mediàtic: Transmissió de situacions de violència a través dels mitjans de comunicació i xarxes socials. Són eines que transmeten creences i imatges a través de les quals es crea la nostra realitat social. Es basa sobretot en contingut discriminatori cap a la dona basat en creences sexistes.

2.1.4 Formes de violència de gènere

Existeixen diverses formes de violència de gènere a través dels quals es manifesten els maltractaments. La forma física és la més reconeguda per part de la societat, no obstant existeixen d'altres que cal considerar, ja que, les conseqüències són igual d'importants. Les formes de la VG són: ¹³

- Violència física: Inclou qualsevol acte no accidental o ús de la força o d'alguna arma o objecte contra la dona amb el resultat o risc de produir lesió física observable o interna. Podem incloure-hi: empentes, marques de pressió, cops i puntades de peu, talls, cremades, alopecía secundària a estirar el cabell, fractures... Aquesta és la forma més evident de maltractament i més coneguda per part de la societat, degut a la visibilitat de les conseqüències. Això facilita que la víctima prengui consciència i decideixi demanar ajuda.
- Violència psicològica: Tota conducta intencionada que produeix en una persona un dany en l'estabilitat psicològica i emocional de la dona per mitjà d'amenaques, assetjament, humiliacions, exigència d'obediència, insults, aïllament, culpabilització o qualsevol altra limitació del seu àmbit de llibertat. A diferència de la física, aquesta és més difícil de demostrar i de vegades, es manifesta tan subtilment que dificulta el reconeixement per part de la víctima, conduint a la normalització d'aquestes conductes, classificant-ho com a

demostració d'amor. Aquesta pot desencadenar problemes greus per a la salut de la dona com pot ser depressió, aïllament social, baixa autoestima o inclús, el suïcidi de la víctima.

Dins d'aquest subgrup trobem els següents tipus de violència:

- **Violència social:** Fa referència a aquells actes que generen un impacte en l'entorn social de la víctima, com podria ser el control o la privació de retrobar-se amb amistats.
- **Violència econòmica** → Tots aquells actes intencionats que busca la limitació dels recursos necessaris per aconseguir un benestar tant físic com psicològic de la víctima. Alguns exemples poden ser: el control dels ingressos o targetes de crèdit de la dona així com, impedir-ne el maneig propi, retenció del seu salari, impedir que entri a formar part del món laboral, entre altres.
- **Violència sexual:** Qualsevol acte no desitjat dirigit contra el cos i la sexualitat d'una persona mitjançant la força d'un altre, independentment de la relació entre els membres. Suposa al mateix temps, una agressió física. En aquest grup, trobem el fet d'utilitzar el cos de la dona en contra de la seva voluntat, convertir-la en objecte sexual, la prostitució forçada, l'assetjament sexual o la violació.

2.1.5 El cicle de la violència de Leonor Walker

Leonor Walker, una psicòloga dels Estats Units, va definir la teoria del cicle de la violència, després d'estudiar diversos testimonis reals de víctimes de maltractament. Va observar que en tots els casos coincidien que la dona maltractada passava per un procés, que la mateixa autora va classificar en tres etapes: Fase d'acumulació de tensió, fase aguda o de l'esclat de la violència i la fase de lluna de mel. ¹

Gràfic 2: elaboració pròpia

Primera fase - Acumulació de tensió

La fase d'acumulació de tensió és la inicial del cicle. Té una durada indeterminada que pot durar des de dies, setmanes, mesos o inclús anys. En aquesta, que sol començar amb agressions psicològiques i violència verbal, hi predomina l'acumulació de tensió per part de l'agressor a través d'incidents menors com les discussions. L'agressor cada vegada està més gelós, tens, irritable i agressiu.

La víctima interpreta la situació com a passatgera i arriba a pensar que la pot arribar a controlar i que no es tornaran a produir els fets. Aquesta intenta calmar a l'agressor i justifica els comportaments com "ha tingut un mal dia" o "anava begut". Inclús podem destacar l'autoculpabilització de la víctima, ja que, intenta complaure l'agressor creient que està a les seves mans que no es tornin a produir els fets.

Segona fase - Esclat de la violència

Aquesta fase es caracteritza per la descàrrega de la tensió de forma intencionada que s'ha anat acumulant a la fase anterior. És en aquest moment on es produeix el maltractament com a tal, tant a nivell físic, psicològic com sexual. Domina la falta de control per part de l'agressor i aquest busca la destructivitat i el domini de la víctima.

Davant d'aquest fet, la víctima no té capacitat de reacció, es mostra paralitzada i no és capaç de demanar ajuda fins passades les 24 hores o més. Es poden manifestar signes o símptomes com són la tensió psicològica, insomni, ansietat, aïllament social o que eviti explicar res del que ha succeït a les persones del seu entorn proper.

Tercera fase - Lluna de mel o penediment

Aquesta es produeix immediatament després de la segona. Es caracteritza per una calma en la relació i pel predomini de la manipulació emocional per part de l'agressor. La persona predominant té la capacitat de mostrar-se afectuós i amable, jurant que no es tornarà a repetir una agressió perquè l'estima. Aquest fet va dirigit a evitar l'abandonament de la parella o bé, la presa de mesures legals contra ell.

Aquesta nova situació confon a la víctima i no permet que actuï d'una manera lògica i/o racional. Es pot donar que la víctima experimenti por per la seva pròpia seguretat i

la dels fills, i per aquesta raó no prengui les mesures necessàries per evitar una possible reincidència.

Tal com defineix L. Walker, la dona maltractada porta a terme la Indefensió Apresa. La teoria de la Indefensió Apresa defineix que la dona en aquest moment es queda incapacitada per controlar la seva voluntat i no és capaç de posar fi a la relació abusiva que mantenen. Inclús, arriba a desistir i acceptar que li ha tocat passar aquestes circumstàncies.

A mesura que va passant el temps, aquesta relació entre l'agressor i la víctima provoca que es formi un cicle i que es produeixin més sovint les situacions de violència. Inclús, arriba un moment que la víctima es troba sense possibilitats de demanar ajut a les persones del seu entorn proper, perquè la relació ha conduït a un aïllament social.

Algunes de les raons que dificulta a la víctima posar fi a la situació violenta, són:

- Creences de l'amor romàntic molt arrelades
- Influència de les idees sexistes i els estereotips de gènere
- Sentiment de por a: perdre la parella o amistats, augment de la violència o venjances futures al saber que ha estat denunciat, afectació social a través de rumors, compartició de fotografies o vídeos privats...
- Sentiment de culpa
- Falta de reconeixement de les situacions de violència, sobretot aquelles que es desenvolupen subtilment com les psicològiques.
- Dependència física o afectiva.

2.1.6 El sexisme i estereotips de gènere

El sexisme es tracta d'una construcció social que busca definir la masculinitat i feminitat atorgant unes característiques segons quina sigui la construcció cultural i social de la comunitat⁴¹. La societat que es basa en aquesta ideologia és la Societat Patriarcal que a través de diferents instruments i mecanismes dóna major reconeixement al sexe masculí, establint desigualtats de gènere que permeten situacions de discriminació cap a les dones. D'acord amb l'article "Sexism in

adolescent relationships: a systematic review”¹⁵ aquells adolescents que tenen les creences sexistes arrelades i normalitzades, tenen tendències d’actituds positives cap a la violència de parella.

Quan parlem d’estereotips de gènere estem fent referència a les: *“Construccions socials que formen part del món simbòlic i que formen part d’una de les parts que més atempta contra la igualtat de les persones. Són idees simples que estan molt arraigades en la consciència on no hi ha control de la raó”*¹⁶

Pel que fa les característiques socialment reconegudes que defineixen els sexes, trobem¹³:

SEXE MASCULÍ	SEXE FEMENÍ
Agressivitat. Competitivitat.	Bondat. Tendresa
Independència	Dependència
Dinamisme	Passivitat
Valentia. Força	Debilitat
Nul·la expressió de l’afectivitat	Alta expressió de l’afectivitat
Alt prestigi social i productivitat laboral	Espai domèstic i familiar. Cuidatge i reproducció

Taula 1 : elaboració pròpia.

Aquestes característiques marquen uns models fixos de la representació social de nosaltres mateixos i és important incidir en les creences que adopten els adolescents i joves. L’estudi de Montañés⁴⁰ realitzat l’any 2015 es basava en comparar el nivell de sexisme en les relacions adolescents partint de les seves experiències en les relacions d’aquell moment o passades. Es diferenciaven dos grups: un que prèviament informava de la seva relació i posteriorment responia el qüestionari, i l’altre grup, feia el procediment a la inversa. La conclusió extreta va ser que hi havia major existència de conducta sexista en aquells que primerament explicaven la seva relació i després responia a les preguntes.

2.1.7 El model de l'amor romàntic

Per a Herrera¹⁶, romàntic es defineix com:

“Es un producto mítico que posee, por un lado, una base sociobiológica que se sustenta en las relaciones afectivas y eróticas entre humanos, y por otro, una dimensión cultural que tiene unas implicaciones políticas y económicas, dado que lo que se supone un sentimiento individual, en realidad influye, conforma y modela las estructuras organizativas colectivas humanas.”

Podem considerar l'amor romàntic com una construcció social que es basa en creences que defineixen com ha de ser la percepció i l'actuació dels homes i dones en una relació afectiva. El seu inici està molt influenciat pel romanticisme, al segle XIX, on destaca l'irracional, els sentiments, les passions, els somnis, l'essència, la bellesa amb l'amor i el matrimoni.

Una investigació dirigida per Esperanza Bosch, l'any 2007¹⁸, detalla com a característiques principals de l'amor romàntic:

- Viure experiències emocionalment molt intenses
- Foment de la dependència cap a l'altre i la privació de llibertats pròpies per amor
- Tot és perdonable i justificable per amor
- Ocupar tot el temps a estar amb la parella i compartir-ho tot
- Idealització de la parella i creure que és perfecte
- Creure que qualsevol sacrifici per amor és positiu

A través de totes aquestes característiques, es creen els mites de l'amor romàntic, molt arrelats en el nostre context.

Segons Marina Martín,³⁵ l'amor romàntic segons la intensitat recorre les següents etapes, les quals es poden relacionar amb l'aparició de les formes de violència en les relacions de parella.

- Fase de l'atracció: Desig cap a l'altra persona per les seves característiques físiques i per la seva actitud. La persona experimenta fortes emocions i sent una extrema necessitat d'apropar-se físicament amb l'objectiu que l'altre li presti atenció.

- Fase de l'enamorament: Fase on predomina les emocions, amb un desig molt fort d'unió amb l'altra persona. Tot sembla ser agradable i es produeix una idealització de la parella. Aquesta etapa no és permanent, sinó que arriba un moment que la intensitat inicial disminueix i comencen a guanyar importància altres aspectes com és el respecte, la confiança i el companyerisme.
- Fase de l'amor obsessiu: En alguns casos, en comptes d'evolucionar favorablement en la relació, s'intensifiquin els sentiments fins a tal punt de sentir la necessitat de possessió i domini de l'altre membre de la parella. En aquesta hi predomina la gelosia, el dolor i la preocupació intensa quan no està amb l'altra persona. En definitiva, l'individu fixa tota la seva atenció en la seva parella.
- Fase de l'amor desesperat: Aquest amor no sol ser mutu i l'objectiu és que l'altra persona també senti el mateix. Aquesta fase sol desencadenar situacions de violència a través de l'assetjament i de l'adopció d'una actitud amenaçant.

2.1.8 Els mites de l'amor romàntic

Els mites de l'amor romàntic són en conjunt d'idees socialment i històricament construïdes que defineixen un prototip d'amor ideal que els individus d'una societat interioritzen de forma inconscient i que influeix en les seves relacions afectives. Aquestes idees s'introdueixen dins del procés de socialització d'un individu a través de la internalització de continguts culturals d'una societat en la qual es neix i creix, a través de la influència de la família, l'educació, els mitjans de comunicació, la lectura...

Els mites de l'amor romàntic defineixen allò què és acceptable en una relació de parella i creen un patró d'amor a seguir a través d'unes expectatives irreal, que pot generar frustració en la relació.

Els mites de l'amor romàntic són ^{19, 35}:

- Mite de la mitja taronja o predestinació: Aquesta expressió apareix en l'antiga Grècia en l'obra de "El Banquete" de Plató a través del personatge Aristófanès, on promou la idea de l'amor platònic i la predestinació. Defensa la creença de que el nostre amor ens està esperant en algun lloc i que l'objectiu és trobar-lo. Amb aquesta obra explica la plenitud que una persona sent quan està

enamorada i la necessitat d'estar amb aquesta persona per sentir-nos complets fins la mort de forma desesperada. Això porta a fer-nos considerar sers incomplets i a creure que solament ens arribarem a sentir complets fins que trobem l'amor vertader, conduint a la dependència. Quan creem en el mite de la mitja taronja, creiem en la perfecció de trobar a algú que està fet per estar amb nosaltres, creem en una relació on tot encaixa, tot és perfecte. Aquestes expectatives, no s'ajusten a la realitat i pot comportar que s'incrementin les exigències, les decepcions i finalment, conflictes de parella.

- Mite de la gelosia: Aquesta creença de l'amor romàntic relaciona els gelos amb l'amor vertader i inclús, l'arriba a considerar imprescindible en una relació. La idea va ser introduïda pel cristianisme i està relacionat amb els tòpics de l'exclusivitat i de la fidelitat. Els gelos en una relació de parella apareixen quan un dels membres té sentiments de malestar causats per la sospita o la por a que la persona estimada, en el moment actual o en el futur, senti desig i estima cap a una tercera persona. Aquests comportaments repercuteixen negativament en la relació de parella, ja que condueix a conductes repressives que busquen el domini i el poder de la parella.
- Mite de la omnipotència o "l'amor ho pot tot": Defensa la creença de que l'amor pot solucionar qualsevol problema en la parella, inclús la violència. Això condueix a la justificació de certs comportaments per amor, com passaria en la última fase del cicle de la violència definit per Leonor Walker.
- Mite de l'emparellament: Creença introduïda pel cristianisme que reconeix com a relació de parella acceptable i normal, aquella que és heterosexual i que es basa en la monogàmia. Aquelles persones que es desviïn d'aquest model, no es consideraran acceptables en la societat.
- Mite de l'exclusivitat: Aquest defensa que és impossible i inacceptable estar enamorat de dues persones a la vegada. Així doncs, recolza la monogàmia en una relació.
- Mite de la fidelitat: Recolza la creença de que els desitjos romàntics/eròtics, s'han de satisfer únicament amb la parella.

- Mite de l'equivalència: Aquesta idea defensa que l'amor com a sentiment i l'enamorament, són el mateix, així doncs quan una persona deixa la fase d'enamorament, significa que ha deixat d'estimar-la. La manca de realitat pot conduir a conflictes en la parella.
- Mite de la passió eterna o perdurabilitat: Creença de que l'amor romàntic i passional dels primers mesos és etern i ha de durar durant tota la relació.

Degut l'alta interiorització d'aquestes creences en la nostra societat, porta a que no se sigui conscient dels primers indicadors de risc en una relació de parella. Incrementar la sensibilització sobre la realitat d'aquests tòpics pot ajudar a què es detectin precoçment aquestes situacions.

2.2 Violència de gènere en l'adolescència

2.2.1 Etapa de l'adolescència

L'adolescència és una etapa del cicle vital humà, considerada un període de transició entre la infància i l'adulthood. L'Organització Mundial de la Salut (OMS) considera que aquesta etapa va dels 10 als 19 anys. ²⁰

En aquest període es produeixen canvis importants, tant a nivell físic com a nivell psicològic. Pel que fa a nivell físic, es comença la maduració de diversos sistemes com poden ser el múscul esquelètic o el reproductor. Pel que fa a nivell psicològic, aquesta etapa es caracteritza per ser el moment on es construeix l'autoestima i l'autoconcepte, dos elements imprescindibles per una bona adaptació a la societat i pel desenvolupament de la identitat pròpia de l'individu.

Els individus d'aquesta edat es troben en un procés de canvi, ja que, han de renunciar a la identitat infantil i han de començar a crear, a través dels coneixements i valors adquirits, noves maneres de sentir, pensar i actuar pròpies i singulars. Les persones que es troben passant per aquest progrés, són considerades més vulnerables a adoptar conductes de risc per no tenir percepció de perill i per l'interès a experimentar noves vivències.

També és en aquest moment on s'inicien les relacions afectives i és quan es desenvolupen les pautes d'interacció que poden influenciar en la forma de relacionar-

se en l'edat adulta. La nul·la experiència en el manteniment de relacions afectives porta a que tinguin la necessitat d'experimentar i consegüentment a adoptar creences i valors de l'entorn (com pot ser les idees sexistes, estereotips de gènere,) i a buscar models inspiradors de l'entorn, on a través d'eines com les sèries de televisió, la indústria cinematogràfica, els contes o la música, fomenten la idealització de l'amor a través de les creences de l'amor romàntic i al mateix temps promouen el sexisme. ²¹

Una de les eines que més consumeixen els adolescents és la música. A través d'aquesta es transmeten valors i creences que van molt lligades a la cultura i la societat a la qual pertany l'individu. Així doncs, la música és un producte cultural que representa la realitat social actual d'una societat. A més, influeix en l'educació de l'individu a través de valors i la transmissió d'aquestes creences.

2.2.2 Percepció dels adolescents i joves sobre violència de gènere

En els últims anys s'han assolit alguns avenços relacionats amb la prevenció de la violència de gènere. De totes maneres, els registres actuals de víctimes de VG informen que és un problema que persisteix i que cal solucionar des d'un enfoc multidireccional.

Principalment, s'estudiaven els casos de violència en les relacions adultes per definir i entendre bé el problema, no obstant això, cada vegada més s'han iniciat estudis en les relacions en adolescents, amb l'objectiu de detectar les causes que ho generen, així com, les conseqüències per a la salut física i psíquica de la víctima.

Els estudis que se centren en analitzar les relacions de parella en adolescents són de vital importància perquè es troben en el moment on s'inicien les relacions afectives i perquè la forma com es visquin aquestes relacions inicials, influeixen en les relacions adultes.

Una de les formes de violència més reconegudes per part de la societat i en concret, pels adolescents és la violència física. Aquesta és una de les formes més estudiades al ser la més fàcil de detectar i de denunciar al ser un fet observable. Un 97% de la població jove considera inacceptables les formes físiques i sexuals, sent major el rebuig per les dones joves que pels homes. De totes maneres, és important destacar que no totes les formes de violència reben el mateix rebuig, ja que, per exemple una de cada tres persones joves no és capaç d'identificar i relacionar els comportaments de control obsessiu com a formes de violència. Un 67% de la població jove considera

inacceptable la violència de control en la parella mentre que el 33% restant són més tolerants als comportaments de control en la parella com seria el control dels horaris o les amistats o que la parella decideixi què pot i què no pot fer.²²

La normalització d'aquestes conductes està relacionat amb la influència de les creences de l'amor romàntic, com "l'amor ho pot tot". Aquestes formes de violència predominen en les fases inicials, fet que portarà a que moltes persones que esporàdicament estan exposades a aquestes, arribin a negar o a treure la importància que s'hauria de donar, al classificar-les com a demostracions d'amor fet que pot afectar negativament en la classificació de la situació com a violenta, ja que, la parella arriba a confiar que podrà canviar les actituds de la seva parella o bé que ha de suportar-les. Això dificulta molt el procés de busca d'ajuda i en definitiva, el diagnòstic precoç, així com la dificultat en la seva detecció, ja que els danys no són observables.²³

2.2.3 La violència de parella en adolescents

La VG és sovint considerada un problema de l'edat adulta, no obstant això diversos estudis defensen que la presència de violència és de 2 a 3 vegades major en les parelles joves que les adultes, degut la normalització de formes de violència com per exemple les conductes de control obsessiu en la relació i a més, el fet que els resulti complicat reconèixer que estan vivint situacions de violència.²⁴ També, és freqüent que es relacioni VG solament amb l'agressió física i sexual i inclús, que s'interpreti les agressions físiques com una forma de solucionar conflictes de parella entre adolescents. En diversos estudis s'ha observat que hi ha individus que consideren les agressions físiques lleus o les empentes com una "broma" o "joc" entre ells, encara que l'observador ho classifiqui com a forma de violència.²⁵

L'acceptació dels estereotips de gènere com pot ser el paper dominant i violent del sexe masculí i el rol submís de la dona, en una relació de parella, pot conduir a que un membre adopti conductes de domini, control i possessió cap a l'altre, augmentant el risc a generar conflictes en la relació de parella.

L'any 2015 es va realitzar una macroenquesta a Espanya on es va observar que les edats compreses entre 16 i 24 anys són qui més violència psicològica de control pateixen en comparació amb la resta d'edats. Altres estudis, a través de l'aplicació d'escales valoratives es va veure que la forma de violència més utilitzada entre els

adolescents és la verbal – emocional i s’ha vist que entre els joves hi ha moltes pràctiques normalitzades.²³ En un estudi realitzat a estudiants d’infermeria de la Universitat d’Oviedo l’any 2013 es va observar que les conductes més normalitzades entre les noies són la dominació i el control obsessiu.²⁶ Entre els joves es veu com a mostra d’amor els gelos, o bé, l’intercanvi de la contrasenya de les xarxes socials com a mostra de confiança en la parella.

L’ús de les xarxes socials com a mecanisme de control i/o d’assetjament (ciberassetjament) s’ha convertit en una forma freqüent entre els adolescents per exercir situacions de violència en les relacions de parella. Aquesta es manifesta de diverses formes:^{27,28}

- De forma psicològica: A través de insults, amenaces, control es busca provocar danys emocionals i incrementar la por en la parella. Això pot afectar en diferents àmbits de la persona afectada, com seria el rendiment acadèmic o el seu estat anímic.²⁹
- De forma relacional: mitjançant aquesta eina, busca perjudicar a la parella a través de l’aïllament social i la manipulació emocional.

Els adolescents perceben com a poc violentes les conductes de control que s’exerceix sobre la parella dins del món virtual. Totes aquestes formes de violència poden tenir conseqüències importants en la qualitat de vida i el benestar de la persona que està patint la violència. Per exemple, pot desencadenar problemes en la salut mental amb l’aparició d’episodis d’ansietat o estrès post traumàtic, baixa autoestima, afectacions en la salut sexual portant a disfunció sexual, afectació de l’esfera social com l’aïllament social, baix rendiment acadèmic, augment del consum de substàncies tòxiques, entre altres.

2.2.4 Factors associats a l’aparició de la violència de parella en adolescents

La violència s’instaura en la relació de parella de forma gradual i progressiva. El manteniment de les situacions de violència estan condicionades per la presència de certs factors de risc, que tot seguit esmentarem.

Les primeres formes que apareixen són les agressions psicològiques com: intents de control, aïllament social, agressivitat verbal, humiliació de la parella, conductes hostils... i és possible que coexisteixin amb el maltractament físic.³⁰ Tots aquests

comportaments busquen el control i el domini sobre la parella. El manteniment i la continuïtat d'aquestes conductes està relacionat amb l'exposició a les creences que idealitzen l'amor, els estereotips socials i les característiques pròpies de la relació de parella com pot ser l'estabilitat, la durada i el nivell de compromís. Diversos autors, relacionen l'antiguitat de la relació de parella amb un major contacte íntim i consegüentment amb un augment del risc a agressions en la relació.

És habitual que les primeres agressions que es produeixen no condueixin a la ruptura. Això està molt relacionat amb la creença de que l'amor ho pot tot. D'aquesta manera, tot i estar passant per situacions de violència, aquestes són minimitzades i negades, sobretot quan es produeixen de forma esporàdica.

La investigació sobre els factors de risc i les variables relacionades amb la VG, porta a la següent classificació: [25](#), [31](#), [32](#)

- Factors demogràfics: Edat, gènere, nivell socioeconòmic, grup ètnic, aculturació.
- Factors contextuals: Barri, comunitat, educació, família.
- Factors familiars: Violència intraparental, maltractament infantil, fets traumàtics en la infància, hàbits de criança (tracte parental negatiu), suport social rebut.
- Factors psicològics/conductuals: Conducta antisocial, ira i hostilitat, impulsivitat, desconfiança, problemes d'autoestima, inestabilitat afectiva, trastorns de personalitat, depressió, intents de suïcidi, consum d'alcohol o drogues.
- Factors cognitius: Creences i atribucions hostils.

Les investigacions realitzades fins el moment defensen que existeixen variables que poden facilitar l'aparició de situacions de violència i altres que poden moderar i/o inhibir a que es desenvolupin. S'ha vist que aquells individus que durant la seva infància i adolescència han sigut maltractats per la família d'origen, o bé, ha presenciat situacions de violència intraparental, s'ha vist que tenen actituds a favor de la violència, ja que, han arribat a normalitzar-ne els fets. En aquests casos, el risc a ser víctima de maltractaments és major.

Pel que fa l'agressor, està molt relacionat amb una actitud a favor de la violència, visió negativa cap a la dona, gelos i conductes controladores, actitud hostil, empatia i autoestima baixa, abús d'alcohol i drogues, baix rendiment escolar i falta de suport

social. Així com també, la falta d'habilitats en la comunicació i la resolució de conflictes.

2.2.5 Prevenció en adolescents de VG

Davant l'increment del nombre de casos de violència de gènere , és important incidir en la prevenció, tant primària com secundària, treballant sobretot des de l'àmbit de les desigualtats de gènere i sobre la no-naturalització del mite de l'amor romàntic que tant influencien l'aparició d'aquests conflictes de parella. El concepte de prevenció de la violència de gènere engloba aquelles mesures enfocades a evitar, o bé, reduir la incidència de casos de relacions afectives abusives i amb maltractament, incidint en els factors que fomenten l'aparició. Cal sobretot incidir durant l'etapa de desenvolupament de la infància i l'adolescència, ja que, és en aquest moment on comencen a desenvolupar-se els fonaments de l'educació afectiva i sexual. S'ha de desenvolupar en diferents àmbits on es relacionen els adolescents i joves com pot ser l'escola, la família, el lleure o els mitjans de comunicació. Per d'aquesta manera, desenvolupar relacions afectives saludables lliures de violència de gènere.³³

En els darrers anys, s'han creat programes de salut en instituts. A Catalunya, s'ha creat un programa de prevenció anomenat "Estimar no fa mal" que va dirigit a joves d'entre 10 i 19 anys, al professorat i als tutors legals com a agents preventius. Aquesta campanya es troba dins del Programa Salut i Escola (PSE) i pretén donar eines per a prevenir relacions afectives amb situacions d'abús i fomentar així, actituds basades en termes d'igualtat entre ambos gèneres, a través de la identificació d'aquestes situacions.³⁴

L'entorn escolar és un marc ideal per treballar la prevenció, perquè ens permet arribar a grups de joves heterogenis d'una comunitat determinada. El fet de donar aquesta intervenció, ens permet fer una intervenció precoç, abans de que s'estableixin els hàbits, detectar conjuntament conductes de risc i sobretot, fomentar la participació del grup i les aportacions individuals.

3. OBJECTIUS DEL TREBALL

3.1 Objectius generals

- Dissenyar i implementar un taller de sensibilització i prevenció de violència de gènere en adolescents .

3.2 Objectius específics

- Analitzar la percepció dels adolescents sobre la violència de gènere i violència cap a la dona
- Identificar actituds abusives normalitzades i formes de violència més freqüents entre els adolescents
- Donar a conèixer els recursos disponibles davant situacions de violència de gènere .
- Promoure la reflexió relativa a les creences de l'amor romàntic i el sexisme
- Intervenir sobre la població adolescent per conscienciar de la importància del reconeixement i erradicació de conductes violentes.

METODOLOGIA

Mètode d'investigació

A nivell metodològic, plantejem el nostre treball com un projecte d' investigació acció participativa (IAP) a través del qual es pretén donar “Enfocament en la investigació social mitjançant el qual es busca la plena participació de la comunitat en l'anàlisi de la pròpia realitat, l'objectiu és promoure la transformació social per a benefici dels participants en la recerca és, per tant, una investigació cap al canvi que al mateix temps realitza accions”.⁴²

Hem considerat adient l'ús d'aquesta metodologia perquè situa als participants en el centre de l'estudi fomentant la seva participació i partint de la seva subjectivitat. No només es tracta d'un estudi teòric sinó que al mateix temps actua plantejant una intervenció, esdevenint una forma de fomentar el pensament crític per transformar les opinions i difondre coneixements sobre el tema. La finalitat d'aquest projecte és conèixer els coneixements i la percepció de violència de gènere dels adolescents que formen part de la unitat d'observació en aquest estudi i a partir d'aquí implementar mesures que siguin plantejades d'acord a les necessitats detectades

Es va realitzar el treball seguint aquestes etapes:

1. Detecció del problema
2. Elaboració del pla
3. Acció
4. Avaluació de les accions realitzades

Per a la elaboració d'aquest projecte, primer es va realitzar una primera cerca bibliogràfica sobre el tema a tractar utilitzant termes com: violència de gènere, dating violence, “Violencia en el noviazgo”, “Percepción violència adolescentes”, “amor romántico”, així com també, els operadors booleanos “and” i “or”. La recerca es va realitzar principalment a través de la informació trobada en les bases de dades com són: google academic, scielo, dialnet, pubmed o sciencedirect. També, s'han consultat programes de prevenció actuals a Catalunya.

Participants

El nombre d'adolescents que han format part d'aquest projecte d' investigació d'acció participativa ha estat de 98 alumnes de 2n d'ESO de l'institut IES Calamot de Gavà. Les edats eren compreses entre els 13 i 14 anys.

En total van participar 41 noies i 57 nois. Dintre d'aquest grup hi havia heterogènia socio-cultural, és a dir, adolescents procedents de diversos països i cultures amb un pensament diferent envers al tema tractat, ítem d'utilitat a l'hora de recollir les dades i poder fer una comparació.

Instruments

1. El taller

El taller el vàrem dissenyar i dinamitzar nosaltres i consta d'una presentació en Power Point amb 12 diapositives de disseny senzill i molt visual. També, es troba vinculat el vídeo "Ni malas, ni vuestras" creat per Devermut amb la finalitat de crear una interacció i debat amb els adolescents.^(Annex 2)

En general, el taller es va basar en la combinació d'una part explicativa a través de la mateixa presentació i una altra participativa, on a través de preguntes obertes i les diferents interaccions directes amb els joves es va poder establir un canal d'intercanvi d'informació i facilitació de recopilació de dades útils.

2.- Recollida de dades

Les dades s'han recollit a través de dos qüestionaris de preguntes simples. En primer lloc, es va dissenyar ad hoc i passar un qüestionari amb preguntes senzilles per tal d'avaluar els coneixements previs a la realització del taller. Aquest mateix es va tornar a passar al finalitzar el taller, amb l'objectiu de comparar les respostes PRE i POST de la mateixa persona.

També, es va passar un petit qüestionari basat en algunes preguntes de l'escala multidimensional de violència en el noviazgo, per tal de valorar la presència de formes de violència, enfocat a aquelles persones que han tingut una relació afectiva en l'últim any.

Durant el taller es van formular preguntes obertes de forma espontània que van servir per aclarir conceptes i per fomentar el pensament crític dels joves. També, es va aplicar l'eina educativa creada per Alex Osborn, anomenada "Brainstorming"³⁶, que va

fomentar la participació activa en l'aula , fet que ens va permetre conèixer les opinions dels adolescents sobre el tema, experiències personals viscudes i les impressions dels participants.

Les dades obtingudes en el taller a través dels qüestionaris i la recollida de dades durant el taller es van analitzar fent recompte manual per ítems de les enquestes realitzades i posteriorment es va elaborar una taula Excel, amb dos gràfics de columnes.

En relació al qüestionari sobre situacions de violència en les relacions de parelles, es va realitzar un recompte manual de les respostes i es van interpretar i analitzar només aquells que havien contestat "SI". Així doncs, en aquest comptem amb una mostra de 35 on a través d'aquesta es calculen els percentatges.

Localització i temporalització

El taller s'ha realitzat a l' IES Calamot de Gavà, a la província de Barcelona. El motiu principal d'elecció del centre va ser per la proximitat amb els nostres domicilis així com també, per la relació prèvia amb la cap d'estudis de l'institut. El taller es va impartir dins de l'horari escolar i utilitzant les pròpies aules, fet que fa facilitar l'establiment d'un clima de confiança, influenciant positivament la participació. La durada va ser d'una hora.

Les dates d'impartició del taller van ser per grups van ser:

Dilluns 18 de Març del 2019	2 ESO grup A
Dimecres 20 de Març del 2019	2 ESO grup B
Dilluns 25 de Març del 2019	2 ESO grup C
Dimecres 27 de Març del 2019	2 ESO grup D

Limitacions de l'estudi

Durant la planificació i la posterior realització del taller ens vam trobar amb algunes limitacions.

En la planificació, alguns dels aspectes que van afectar la gestió de temps van ser: en primer lloc, la idea principal era la impartició del taller en dos instituts. No obstant això,

la poca disponibilitat d'hores de lliure disposició abans d'Abril era tant limitada que ens vam tenir que conformar en realitzar-ho solament a un institut. D'altra banda, la nostra idea era fer 3 sessions de taller. Vam crear el format Power Point i les diferents activitats interactives amb els nens abans de pactar els dies d'aquestes. Finalment vam pactar els dies i les hores de forma diferent a la idea principal, així que vam dur a terme una reestructuració del taller i el contingut per tal de que fos assequible en el temps determinat.

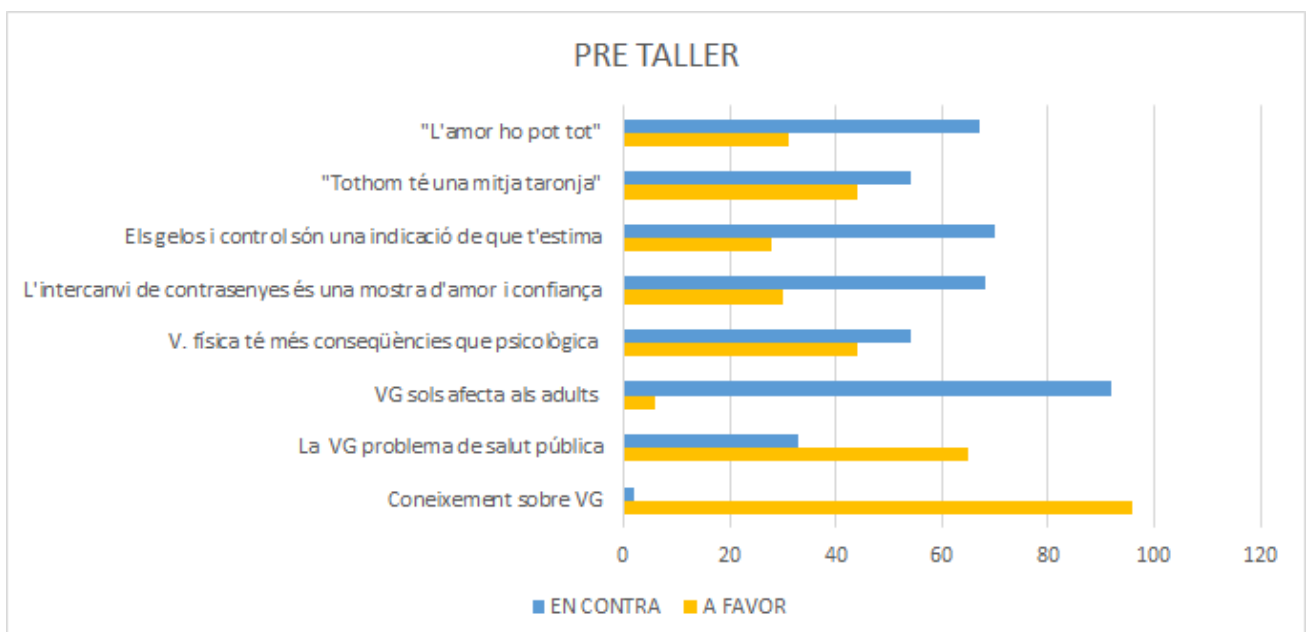
Durant la implementació del taller al l'institut, degut el poc espai de què disposàvem, durant la resolució dels qüestionaris ens vam trobar que va ser difícil separar els joves, de manera que la fiabilitat de les respostes no és del 100%, al no contestar-se de forma individual, de manera que possiblement alguns dels alumnes van modificar les seves respostes per la mateixa pressió social dels companys. El comportament d'alguns adolescents i les seves respostes en certs moments eren difícils de reconduir i provocaven una influència en els altres.

Finalment, partim de que la mostra de l'estudi és petita (n=98) com per fer una representació general de la població jove però suficientment significativa com per plantejar la necessitat de donar continuïtat a aquests tallers.

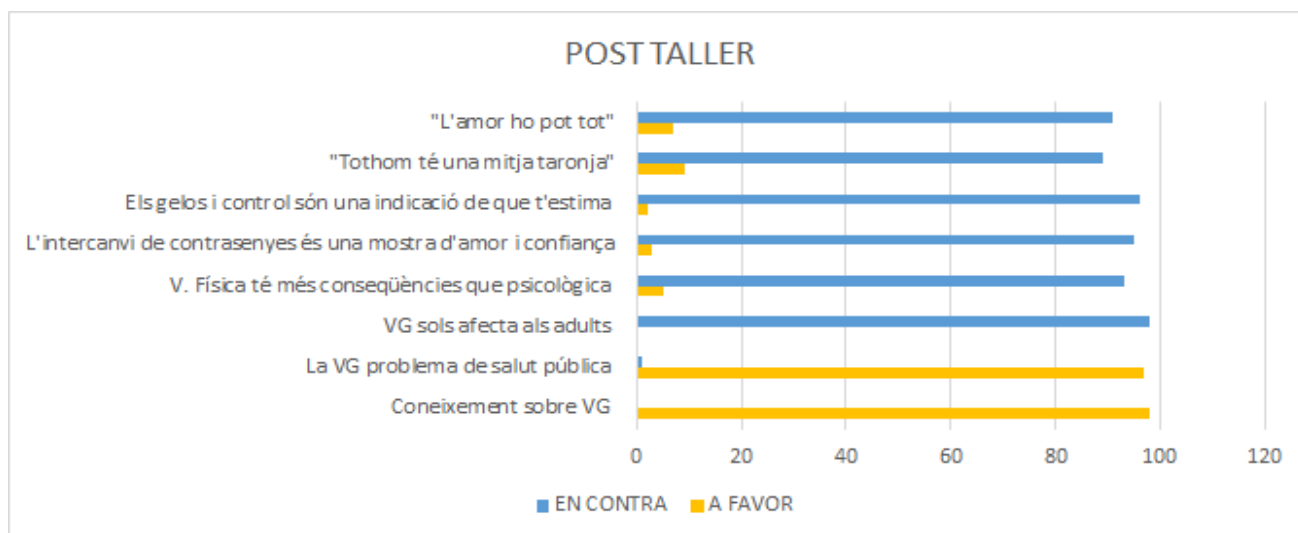
5. RESULTATS

5.1 Resultats Qüestionari PRE I POST

Abans de començar el taller passem el qüestionari PRE (adjuntada a l'annex 1), on obtenim els següents resultats. La mostra total és de n=98.

Un cop impartit el taller, es torna a passar el mateix qüestionari per valorar l'efectivitat d'aquest. Obtenim els següents resultats:

Pel que fa durant el taller, s'ha vist que els adolescents tenen coneixements sobre la violència de gènere. Algunes de les definicions sobre la VG recollides són: "Quan un home pega a una dona", "Quan una persona provoca a una altra un dany físic o psicològic", "Quan un home fa una empenta o insulta a una dona" i "El masculisme és violència" "Quan la parella controla tot allò que fa l'altre".

En relació al Iceberg de la violència de gènere, s'observen dificultats per classificar el control abusiu, el xantatge emocional o el fet de cridar com a formes de violència. Els adolescents diuen que les formes que estan col·locades al pic de l'iceberg són les que ells si que arribarien a considerar VG i inclús, la població però que no haurien considerat mai el humor o publicitat sexista o bé el control i els gelos de la parella com a formes subtils de violència. Els costa acceptar com a formes de violència. Durant la presentació cinc integrants comparteixen obertament casos reals que han viscut amb familiars propers o veïns. Inclús, dos integrants del taller expliquen obertament que en passades relacions han viscut conductes obsessives de gelos i control però que en el moment no eren conscients perquè consideraven que era per l'amor i que és ara que se'n adona de la gravetat.

Tots els alumnes fan un ús diari de les xarxes socials com Instagram i Youtube. La majoria de les noies a diferència dels nois, assumeixen que tendeixen a seguir perfils relacionat amb l'amor o compartir contingut de cites romàntiques com "Si tu me dices ven, lo dejo todo" o "No puedo vivir sin ti" amb molta influència del model de l'amor romàntic. Una noia comparteix la següent reflexió: "Des de que som petits sobretot les noies crec, a través de les pel·lícules, els contes o les series ens expliquen que hem

de buscar el príncep blau com si nosaltres no fóssim suficients i necessitéssim un home sempre al costat". Tota la classe ha escoltat els mites presentats i tot i que alguns mostrin una actitud reivindicativa contra aquests i no es creguin que la gent pugui creure's això, altres consideren que moltes vegades han tingut presents aquests mites en la relació. En general, els alumnes defineixen l'amor sa com "aquell que respecte a l'altre, que li fa companyia, que l'estima, que té un tracte igualitari i que és fidel".

Durant la visualització del vídeo "Ni malas ni vuestras" observem que els alumnes es queden impactats amb la lletra de les cançons i posen cara de sorpresa. Expliquen que algunes són cançons que canten a diari i que no eren conscients del missatge. Solament dos nois, expliquen que seleccionen la música que els agrada pel missatge que transmeten mentre que la resta considera que la consumeixen pel ritme alegre i perquè "s'enganxa", sense consciència del missatge que els arriba. Un noi comparteix la següent opinió "Si el contingut fos clarament d'assassinat, no l'escoltaríem perquè sabem que no està bé i que és greu, però en les cançons que em escoltat crec que tothom sabem que és broma igual que l'humor sexista o la publicitat sexista, tothom sap que és simplement música i que serveix per ballar una estona"

Per últim, els participants en general opinen que és important seguir fent el taller. Valoren positivament l'activitat perquè els ha permès entendre més sobre violència de gènere i els ha ajudat a desenvolupar el pensament crític d'allò que ens ven la societat com a normal.

5.2 Resultats Qüestionari relacions de parelles

En el qüestionari de les relacions de parelles, basat en algunes de les preguntes de l' "escala multidimensional de violència en el noviazgo" trobem que 35 dels participants tenen actualment, o bé, han tingut alguna relació de parella en aquest últim any.

Tenint en compte aquesta mostra, obtenim la següent gràfica:

	MAI	A VEGADES	SEMPRE
Et controla constantment a través de les xarxes socials com Whatsapp per saber a on estàs i amb qui?	10 (28.57%)	24(68.57%)	1(2.85%)
Li molesta que facis activitats de forma independent com sortir amb el teu grup d'amics?	30 (85.71%)	5 (14.28%)	0 (0%)
Et diu com has d'anar vestida o com ha de ser la teva aparença davant dels altres?	34 (97.14%)	1 (2.85%)	0 (0%)
Has canviat la teva forma de comportar-te i relacionar-te amb els altres amb l'objectiu d'evitar una baralla?	26(74.28)	9 (25.71%)	0(0%)
Revisa els missatges del mòbil o t'ha demanat la contrasenya del mòbil, Instagram, Facebook, com a prova de confiança ?	11 (31.42%)	23 (65.71%)	1 (2.85%)
T'acusa d'haver sigut infidel o d'estar "tontejant" amb altres persones?	29 (82.85%)	5 (14.28%)	1 (2.85%)
Sents que des de que estàs amb la teva parella, has perdut contacte amb els teus amics o familiars per por a que li molesti?	28 (80%)	6 (17.14%)	1 (2.85%)
No li dona importància a les teves opinions, tant en públic com privat?	35 (100%)	0 (0%)	0(0%)
Et diu que no serveixes per a res o que tot lo que fas està malament?	35 (100%)	0 (0%)	0 (0%)
Quan teniu alguna discussió es mostra violent?	34 (97.14%)	0 (0%)	1 (2.85%)
T'ha pegat?	34 (97.14%)	0 (0%)	1 (2.85%)
En cas afirmatiu, de la pregunta anterior després de la discussió es mostra carinyós i diu que no es tornarà a repetir?	34 (97.14%)	0 (0%)	1 (2.85%)

6. DISCUSSIÓ

En el nostre estudi, s'ha vist que els adolescents han rebut informació sobre el tema i, en general arriben a catalogar la VG com un problema de salut pública. Són conscients que no és un problema que solament afecta a l'edat adulta.

La violència física és la forma més reconeguda per part de la població, coincidint amb diversos estudis, com "We are not Joking: Need for Controls in Reports of Dating Violence"²⁵ on defensa que la població normalment l'associa a la forma física o en "Percepción social de la violencia de género en la adolescencia y la juventud"²² que detalla que un 97% la reconeix i la considera inacceptable. En l'inici del taller una mica més de la meitat de la mostra considera que la V. física és pitjor per a la salut de la víctima però la percepció canvia completament al finalitzar el taller, arribant a estar gairebé tots en contra d'aquesta afirmació.

També, s'ha vist que hi ha molta influència del model de l'amor romàntic a través de considerar com a certs diferents mites com "l'amor ho pot tot", "tothom té una mitja taronja" o "si té gelos és perquè m'estima". Això està molt associat, coincidint amb "Factores asociados a la violencia en el noviazgo entre adolescentes: una revisión crítica"²³, amb la normalització de formes de violència en la relació de parella com són les conductes de control i gelosia sense diferència de sexes, a diferència de l'estudi "Violencia de género en estudiantes de enfermería durante sus relaciones de noviazgo." que es va veure que estaven més normalitzades en les noies.

Amb el qüestionari de les relacions de parella, podem veure doncs que aquestes dues formes són les conductes més predominants en les relacions entre els joves (destacades en vermell). L'estudi "Violencia en relaciones de pareja de jóvenes y adolescentes"²⁴ detalla que aquesta violència és d'entre 2 a 3 vegades major en joves al no reconèixer-la com a forma de violència. El mateix s'ha observat en diversos estudis com "Percepción social de la violencia de género en la adolescencia y la juventud"²² que va observar que un 33% de la seva mostra acceptaven el control obsessiu per part de la parella. Estaria bé de cara a nous treballs indagar més sobre la violència en la relació de parella en els instituts actuals a Catalunya aplicant escales validades per aprofundir en l'estudi sobre el maltractament que exerceixen i/o reben els joves.

7. CONCLUSIONS

Com a conclusions diferenciem dos aspectes estretament relacionats que deriven del nostre treball.

D'una banda, a nivell general sobre la violència de gènere, evidenciem que és tracta d'un greu problema de salut pública molt present, reconegut com a tal a diferents nivells ja que afecta a la integritat física, psicològica i social de la persona. Encara que en els darrers anys els estudis i la informació dedicada a aquest tema ha anat en augment, és important conscienciar a la població del número de víctimes existents i la prevalença en relació a aquest fenomen. Les conductes sexistes i masclistes, així com la seva normalització, cal que siguin tractades d'una forma directa per tal d'anar erradicant aquest problema que afecta a tots els nivells del cicle vital, essent la edat un factor independent.

D'altra banda, centrant-nos en la nostra finalitat principal de la proposta d'intervenció, els adolescents, i posteriorment a la impartició del taller i l'anàlisi dels qüestionaris pre i post, podem extreure que:

L'adquisició i la tendència de normalització de conductes de risc amb alt contingut sexista i masclista és existent i manifestat en l'etapa adolescent. Els joves tenen present diverses formes de violència a diferents nivells en el seu dia a dia en relació als seus vincles afectius encara que posseeixin informació orientativa sobre la problemàtica a tractar. Podem incloure el terme de l'amor romàntic com a tal, i les idees que van lligades a aquest, com són el control i la toxicitat, destacant com a predominants.

Tot i que caldria impartir el taller en altres instituts per valorar les diferències i poder comparar resultats amb una mostra més gran, a través de les nostres sessions hem pogut observar canvis considerables de percepció en quant a diferents aspectes de l'amor i la normalització de les conductes de risc que poden desencadenar en situacions de violència de gènere en qualsevol del seus aspectes, així com l'aprenentatge de la identificació de les etapes o situacions que podem trobar en un cicle. En el nostre treball ens hem centrat en l'adolescència pel fet que ho considerem una etapa clau per poder fer una intervenció tant directa com indirecta d'aquesta problemàtica social, considerant que són la generació futura i cal continuar amb iniciatives per poder obtenir un bon resultat.

8. CRONOGRAMA

Aquest cronograma mostra la planificació de les diferents activitats que hem dut a terme per realitzar aquest treball així com l'elaboració i la implantació del taller.

ACTIVITATS	SET	OCT	NOV	DEC	GEN	FEB	MAR	ABR
Elecció tutor i tema definitiu del treball								
Introducció i justificació								
Objectius								
Metodologia								
Reunió institut								
Disseny del taller								
Qüestionari i presentació del taller								
Implantació del taller								
Anàlisi dels resultats								
Discussió i conclusió								
Portada								
Bibliografia								
Marc teòric								
Reunió amb la tutoria presencial i via Skype								

9. BIBLIOGRAFIA

1. Violencia contra la mujer [Internet]. Who.int. 2017 [Data d'accés el 26 de Novembre del 2018]. Disponible a: <http://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/violence-against-women>
2. Ministerio de la Presidencia, Relaciones con las Cortes e Igualdad - Secretaría de Estado de Igualdad - Instituto de la Mujer y para la Igualdad de Oportunidades - Mujeres en Cifras - Violencia - Víctimas Mortales por Violencia de Género [Internet]. Inmujer.gob.es. [Data d'accés el 30 de Octubre de 2018]. Disponible a: <http://www.inmujer.gob.es/MujerCifras/Violencia/VictimiasMortalesVG.htm>
3. ACNUDH | Declaración sobre la eliminación de la violencia contra la mujer [Internet]. Ohchr.org. 2018 [Data d'accés el 20 D'octubre de 2018]. Disponible a: <https://www.ohchr.org/sp/professionalinterest/pages/violenceagainstwomen.aspx>
4. Herrera Gómez C. La construcción sociocultural del amor romántico. 4a ed. Madrid: Fundamentos; 2017.
5. Llei orgànica 1/2004, de 28 de desembre, de mesures de protecció integral contra la violència de gènere [Internet]. Portal Jurídic de Catalunya. 2018 [Data d'accés el 14 de Novembre de 2018]. Disponible a: http://portaljuridic.gencat.cat/ca/pjur_ocults/pjur_resultats_fitxa/?action=fitxa&documentId=556001
6. Llei del dret de les dones a eradicar la violència masclista [Internet]. Parlament.cat. 2018 [Data d'accés el 26 de Novembre del 2018]. Disponible a: <https://www.parlament.cat/document/nom/TL75.pdf>
7. Programa Salut i Escola [Internet]. Agència de Salut Pública de Catalunya (ASPCAT). 2018 [Data d'accés el 30 de Novembre del 2018]. Disponible a: http://salutpublica.gencat.cat/ca/ambits/promocio_salut/Infancia-i-adolescencia/Adolescencia/salut-i-escola/
8. ASALE R. violencia [Internet]. «Diccionario de la lengua española» - Edición del Tricentenario. 2019 [Data d'accés el 24 d'Abril de 2019]. Disponible a: <https://dle.rae.es/?id=brdBvt6>

9. ASALE R. Género [Internet]. «Diccionario de la lengua española» - Edición del Tricentenario. 2019 [Data d'accés el 24 d'Abril de 2019]. Disponible a: <https://dle.rae.es/?id=J49ADOi>
10. Definición de Violencia de Género [Internet]. Inmujer.gob.es. [Data d'accés el 20 d'Octubre del 2018]. Disponible a: http://www.inmujer.gob.es/servRecursos/formacion/Pymes/docs/Introduccion/02_Definicion_de_violencia_de_genero.pdf
11. Epidemiología espacial de la violencia de género y características de los barrios: un estudio piloto en la ciudad de valencia 2012-2014. [Internet] Inmujer.gob.es. [Data d'accés el 24 de Març de 2019] Disponible a: http://www.inmujer.gob.es/areasTematicas/estudios/estudioslinea2015/docs/Epidemiologia_espacial_violencia.pdf
12. Violencia de genero: tipos y modalidades de violencia. [Internet] Jus.gob.ar [Data d'accés el 21 de Febrer del 2019] Disponible a: <http://www.jus.gob.ar/areas-tematicas/violencia-de-genero/tipos-y-modalidades-de-violencia.aspx>
13. Guia de recomanacions per a la detecció de violència masclista en homes [Internet]. Ajuntament.barcelona.cat. [Data d'accés el 28 d'Octubre de 2019]. Disponible a: http://ajuntament.barcelona.cat/drets-socials/sites/default/files/arxiu-documents/guia-detecio-homes_definitiva.pdf
14. Expósito F. Violencia de Genero. Mente y Cerebro [Internet] investigacionyciencia.es [Data d'accés el 19 de febrer del 2019] Pàg 24. Disponible a: <https://www.investigacionyciencia.es/files/7283.pdf>
15. Ramiro T, Ramiro M.T, Bermúdez PM.P, Buena G. El sexismo en las relaciones de pareja adolescentes: una revisión sistemática [Internet]. Psychosocial Intervenion, 2018. Volum (27) nº3. [Data d'accés el 12 de Gener del 2019]. Disponible a: http://scielo.isciii.es/scielo.php?script=sci_arttext&pid=S1132-05592018000300002&lang=pt
16. Herrera Gómez C. La construcción sociocultural del amor romántico. 4a ed. Madrid: Fundamentos; 2017. (23/01)
17. Sánchez P, Díaz C. Violencia de género: un tema pendiente en la formación del profesional de salud en atención primaria. FEM, 2018. Volum (21) nº3 [Internet]. Scielo.isciii.es. [Visitat el 17 de Gener del 2019]. Disponible a: http://scielo.isciii.es/scielo.php?script=sci_arttext&pid=S2014-98322018000300010&lang=pt

18. Bosch V, García E, Ramis M.C, Mas C, Navarro C, Torrens G. Del mito del amor romántico a la violencia contra las mujeres en la pareja. 2008. [Internet]. researchgate.net [Data d'accés el 24 d'Abril del 2019]. Disponible a: https://www.researchgate.net/publication/39712224_Del_mito_del_amor_romantico_a_la_violencia_contra_las_mujeres_en_la_pareja
19. Los mitos romanticos en España. [Internet]. Researchgate.net [Data d'accés el 31 d'Octubre del 2018]. Disponible a: https://www.researchgate.net/profile/Victoria_Ferrer-Perez/publication/46311908_Los_mitos_romanticos_en_Espana/links/0fcfd50c3334483eb5000000/Los-mitos-romanticos-en-Espana.pdf
20. Desarrollo en la adolescencia [Internet]. Organización Mundial de la Salud. [Data d'accés el 27 de Febrer del 2018]. Disponible a: https://www.who.int/maternal_child_adolescent/topics/adolescence/dev/es/
21. Muñoz-Rivas M, Gámez-Guadix M, Graña J, Fernández L. Violencia en el noviazgo y consumo de alcohol y drogas ilegales entre adolescentes y jóvenes españoles [Internet]. Adicciones.es. [Data d'accés el 24 de Febrer del 2019]. Disponible a: <http://adicciones.es/index.php/adicciones/article/view/201/191>
22. Gobierno de España. Percepción social de la violencia de género en la adolescencia y la juventud. MSSSI. 2015. [Internet] Msssi.gob.es [Data d'accés el 6 d'Abril de 2019]. Disponible a: http://www.upm.es/sfs/Rectorado/Gerencia/Igualdad/Violencia%20de%20G%C3%A9nero/Resumen_estudio_percepcion_violencia_juventud.pdf
23. Factores asociados a la violencia en el noviazgo entre adolescentes: una revisión crítica. [Internet]. Sciencedirect.com [Data d'accés el 24 de Febrer del 2019]. Disponible a: <https://www-sciencedirect-com.sabidi.urv.cat/science/article/pii/S1133074015000082>
24. Violencia en relaciones de pareja de jóvenes y adolescentes [Internet]. Sciencedirect.com [Data d'accés el 24 de Febrer del 2019]. Disponible a: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0120053414700184>
25. We are not Joking: Need for Controls in Reports of Dating Violence [Internet]. SAGE journals. [Data d'accés el 24 de Febrer del 2019]. Disponible a: <https://journals.sagepub.com/doi/abs/10.1177/0886260512455518>

26. Violencia de género en estudiantes de enfermería durante sus relaciones de noviazgo. [Internet] Sciencedirect.com [Data d'accés el 24 de Febrer del 2019]. Disponible a: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0212656712004854>
27. Rodríguez-Domínguez C, Durán Segura M, Martínez Pecino R. Ciberagresores en el noviazgo adolescente y su relación con la violencia psicológica, el sexismo y los celos [Internet]. Idus.us.es. [Data d'accés el 25 de Febrer del 2019]. Disponible a: <https://idus.us.es/xmlui/handle/11441/70532>
28. García M.A, Rodríguez J, Porcel A.M. Diseño y validación de la escala para la detección de violencia en el noviazgo en jóvenes en la Universidad de Sevilla. Science. 2018. Volum (32): 121-128. [Internet] Sciencedirect.com. [Data d'accés el 22 de Febrer del 2019]. Disponible a: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0213911117302625>
29. Póo A.M, Vizcarra M.B. Violencia de pareja en jóvenes universitarios. Scielo. 2008. Volum (26) nº1:81-88. [Internet] Scielo.conicyt.cl. [Data d'accés el 24 de Febrer del 2019]. Disponible a: https://scielo.conicyt.cl/scielo.php?pid=S0718-48082008000100007&script=sci_arttext&lng=en
30. González R, Santana D. La violencia en parejas jóvenes. Redalyc. 2001. Volum (13) nº1:127-131. [Internet]. Redalyc.org. [Data d'accés el 24 de Febrer del 2019]. Disponible a: <https://www.redalyc.org/html/727/72713118/>
31. Rubio-Garay F, Carrasco M.A, Amor P.J, Lòpez-Gonzàlez M.A. Factores asociados a la violencia en el noviazgo entre adolescentes: una revisión crítica. Anuario de Psicología Jurídica. 2015. Volum (25): 47-56. [Internet]. Sciencedirect.com [Data d'accés el 24 de Febrer del 2019]. Disponible a: <https://www-sciencedirect-com.sabidi.urv.cat/science/article/pii/S1133074015000082>
32. Perles F, San Martín J, Canto J, Moreno P. Inteligencia emocional, celos, tendencia al abuso y estrategias de resolución de conflicto en la pareja. Escritos de psicología, 2011. Volum (4): 34-43. [Internet]. Scielo.isciii.es [Data d'accés el 24 de Febrer del 2019]. Disponible a: <http://scielo.isciii.es/pdf/ep/v4n1/original5.pdf>
33. Herrenkohl T, Maguin E, Hill K, Hawkins JD, Abbot R, Catalano R. Developmental risk factors for youth violence. Elsevier, 2000. Volum (26): 176-186. [Internet] Sciencedirect.com [Data d'accés el 31 d'Octubre del 2018]. Disponible a: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1054139X99000658>

34. Estimar no fa mal. [Internet]. Dones.gencat.cat [Data d'accés el 12 de Febrer del 2019]. Disponible a: http://dones.gencat.cat/ca/ambits/violencia_masclista/prevencio_sensibilitzacio/estimar_no_fa_mal/
35. M. Martín. Cuando el amor se convierte en violencia: iniciación a una investigación socioeducativa. 2012. 13-14. [Internet] [Data d'accés el 13 de Maig del 2019] Disponible a: <http://uvadoc.uva.es/bitstream/10324/2670/1/TFG-G36.pdf>
36. Mongeau P, Morr M. Reconsidering Brainstorming. 1st ed. THEORY AND RESEARCH ARTICLE. Group Facilitation; 1999. [Internet] p. 14. [Data d'accés el 13 de Maig del 2019] Disponible a: <https://www.csub.edu/~rdaniels/Mongeau%20and%20Morr%201999.pdf>
37. Constitución Española [Internet]. 1978 [Data d'accés el 13 de Maig del 2019]. Disponible a: <https://www.boe.es/legislacion/documentos/ConstitucionCASTELLANO.pdf>
38. Pérez J, Merino M. Definición de violencia de género [Internet]. Definición.de. 2009 [Data d'accés el 13 de Maig del 2019]. Disponible a: <https://definicion.de/violencia-de-genero/>
39. Rubin G, Butler J. Interlocuciones psicoanalíticas para el desmontaje del sistema sexo/género. [Internet]. Academica.org. 2016. [Data d'accés el 13 de Maig del 2019]. Disponible a: <https://www.academica.org/000-044/52.pdf>
40. Montañés P, Megías J, De Lemus S, Moya M. Influence of early romantic relationships on adolescents' sexism / Sexismo en la adolescencia: influencia de las primeras relaciones de pareja [Internet]. International Journal of Social Psychology . Volum 30, 2015 [Data d'accès el 13 de Maig del 2019]. Disponible a: <https://doi.org/10.1080/21711976.2015.1016756>
41. Moya M, Páez D, Glick P, Fernández I, Poeschl G. SEXISMO, MASCULINIDAD-FEMINIDAD Y FACTORES CULTURALES. [Internet]. Revista Electrónica de Motivación y Emoción. 1997. p. Volum 4, numero 8-9. [Data d'accès el 13 de Maig del 2019]. Disponible a: <http://reme.uji.es/articulos/amoyam4101701102/texto.html>
42. Folgueiras. Investigació Acció Participativa [Internet]. Es.slideshare.net. 2015 [Data d'accès el 13 de Maig del 2019]. Disponible a: <https://es.slideshare.net/pilarfolgueiras/investigaci-acci-participativa>

10. ANNEXOS

Annex 1: Enquesta pels adolescents de l'ESO realitzada en les diferents sessions de tallers sobre la Prevenció de la Violència de Gènere.

Edat: ___ anys	Sexe: Home / Dona
Classe:	
2n A	
2n B	
2n C	
2n D	

Qüestionari PRE

Has sentit a parlar sobre el terme "Violència de Gènere"?

- 1) Sí
- 2) No

La violència de gènere és un problema de salut pública

- 1) Cert
- 2) Fals

La violència física (agressions, empentes...) té més conseqüències per a la víctima que la violència psicològica (manipulació emocional, control...)

- 1) totalment d'acord
- 2) d'acord
- 3) ni acord ni desacord
- 4) desacord
- 5) totalment desacord

La violència de gènere és un problema que solament afecta als adults

- 1) totalment d'acord
- 2) d'acord
- 3) ni acord ni desacord
- 4) desacord
- 5) totalment desacord

L'intercanvi de contrasenyes del mòbil i xarxes socials (Instagram, WhatsApp) és una mostra d'amor i confiança.

- 1) totalment d'acord
- 2) d'acord
- 3) ni acord ni desacord
- 4) desacord
- 5) totalment desacord

Quan la teva parella sent gelos i s'interessa per saber a on estàs i amb qui estàs, és una indicació de que t'estima.

- 1) totalment d'acord
- 2) d'acord
- 3) ni acord ni desacord
- 4) desacord
- 5) totalment desacord

Creus en el tòpic "Tothom té una mitja taronja"?

- 1) Sí
- 2) No

Creus en el tòpic "L'amor ho pot tot"?

- 1) Sí
- 2) No

Tens parella actual ? (Si / No)

Has tingut una relació sentimental aquest últim any ? (Si / No)

(En el cas afirmatiu en alguna de les preguntes anteriors, selecciona l'opció més indicada, tenint en compte que:

(1 = Sempre 2 = A vegades 3 = Mai))

Quan no esteu junts la teva parella et controla preguntant-te a través de xarxes socials com WhatsApp a on estàs i amb qui ?

- 1) Sempre
- 2) A vegades
- 3) Mai

Li molesta que facis activitats de forma independent com sortir amb el teu grup d'amics?

- 1) Sempre
- 2) A vegades
- 3) Mai

Et diu com has d'anar vestida o com ha de ser la teva aparença davant dels altres?

- 1) Sempre
- 2) A vegades
- 3) Mai

Has canviat la teva forma de comportar-te i relacionar-te amb els altres amb l'objectiu d'evitar una baralla?

- 1) Sempre
- 2) A vegades
- 3) Mai

Revisa els missatges del mòbil o t'ha demanat la contrasenya del mòbil, Instagram, Facebook, com a prova de confiança?

- 1) Sempre
- 2) A vegades
- 3) Mai

T'acusa d'haver sigut infidel o d'estar "tontejant" amb altres persones?

- 1) Sempre
- 2) A vegades
- 3) Mai

Sents que des de que estàs amb la teva parella, has perdut contacte amb els teus amics o familiars per por a que li molesti?

- 1) Sempre
- 2) A vegades
- 3) Mai

No li dona importància a les teves opinions, tant en públic com privat?

- 1) Sempre
- 2) A vegades
- 3) Mai

Et diu que no serveixes per a res o que tot lo que fas està malament?

- 1) Sempre
- 2) A vegades
- 3) Mai

Quan teniu alguna discussió es mostra violent?

- 1) Sempre
- 2) A vegades
- 3) Mai

T'ha pegat ?

- 1) Sempre
- 2) A vegades
- 3) Mai

En cas afirmatiu, de la pregunta anterior després de la discussió es mostra carinyós i diu que no es tornarà a repetir?

- 1) Sempre
- 2) A vegades
- 3) Mai

Qüestionari POST

Has sentit a parlar sobre el terme "Violència de Gènere"?

- 1) Si
- 2) No

La violència de gènere és un problema de salut pública

- 1) Cert
- 2) Fals

La violència física (agressions, empentes...) té més conseqüències per a la víctima que la violència psicològica (manipulació emocional, control...)

- 1) totalment d'acord
- 2) d'acord
- 3) ni acord ni desacord
- 4) desacord
- 5) totalment desacord

La violència de gènere és un problema que solament afecta als adults

- 1) totalment d'acord
- 2) d'acord
- 3) ni acord ni desacord
- 4) desacord
- 5) totalment desacord

L'intercanvi de contrasenyes del mòbil i xarxes socials (Instagram, WhatsApp) és una mostra d'amor i confiança.

- 1) totalment d'acord
- 2) d'acord
- 3) ni acord ni desacord
- 4) desacord
- 5) totalment desacord

Quan la teva parella sent gelos i s'interessa per saber a on estàs i amb qui estàs, és una indicació de que t'estima.

- 1) totalment d'acord
- 2) d'acord
- 3) ni acord ni desacord
- 4) desacord
- 5) totalment desacord

Creus en el tòpic "Tothom té una mitja taronja"?

- 1) Si
- 2) No

Creus en el tòpic "L'amor ho pot tot"?

- 1) Si
- 2) No

Annex 2: Presentació en format Microsoft Power Point creat per la exposició dels tallers.

TALLER DE SENSIBILITZACIÓ I PREVENCIÓ DE LA VIOLÈNCIA DE GÈNERE

Carolina Marín Esteban
Ester Tarrida Viol

*Grau d'Infermeria
Promoció 2015/2019*

 UNIVERSITAT
ROVIRA I VIRGILI
FACULTAT D'INFERMERIA

ÍNDEX

- Què és la Violència de Gènere
- Tipus de Violència de Gènere
- El cicle de la Violència de Gènere
- Mites
- L'amor romàntic
- El pes de les xarxes socials
- Video " Ni malas, ni vuestras" – Devermut

QUÈ ÉS LA VIOLÈNCIA DE GÈNERE?

La OMS, reconeix la Violència de Gènere, sobretot aquella realitzada per la pròpia parella, com un greu problema de salut pública.

Quan parlem de Violència de Gènere fem referència a qualsevol acte que pugui tenir repercussions pel que fa la salut FÍSICA, SEXUAL i PSICOLÒGICA de la dona i l'entorn.

A la societat s'exista on les situacions de desigualtats i violència hi són presents → FET NORMALITZAT → passen DESAPERCEBUDES

AMOR ROMÀNTIC

- Herrera (2013): "Es un producto mítico que posee, por un lado, una base sociobiológica que se sustenta en las relaciones afectivas y eróticas entre humanos, y por otra, una dimensión cultural que tiene unas implicaciones políticas y económicas, dado que lo que se supone un sentimiento individual, en realidad influye, conforma y modela las estructuras organizativas colectivas humanas".
- ETAPES

EL PES DE LES XARXES SOCIALS

vivir en el vuelo ajeno
atrofia las propias alas.

“Ni malas, ni vuestras” Video del canal de Youtube “Devermut”.

<https://www.youtube.com/watch?v=uhE8dV0KjbE>

CONCLUSIONS

- La Violència de Gènere és un tema actual de gran impacte.
- La Violència de Gènere comporta grans conseqüències per a la salut a diferents nivells.
- Cal saber detectar les fases de la VG per tal d'evitar un creixement d'aquesta situació
- No guiar-nos ni aferrar-nos als mites és important per no crear una possible toxicitat i maltractament.
- L'amor ha de ser sa i amb límits.
- Un bon ús de les xarxes socials és important tant per a la seguretat pròpia com pels demès usuaris.
- Cal buscar ajuda en cas de patir una situació pròpia o no de maltractament

GRÀCIES PER LA VOSTRA ATENCIÓ!

Annex 3: Guió del taller

- Presentació del taller. Repartició dels qüestionaris als alumnes i explicació de les dues parts que el componen i ordre de resposta del mateix.
- Els alumnes responen els qüestionaris de forma anònima i singular. Es resolen dubtes. Temps invertit: 10 minuts aproximadament.
- Iniciem el taller amb la pregunta “Com definiríeu la Violència de Gènere?” “Quina és la primera imatge que os ve a la ment?”. Pluja d’idees i anotació de les opinions dels joves
- Informació d’aspectes generals sobre la Violència de Gènere (definició, tipus, cicle de la violència)
- A través de la pregunta “Qui de vosaltres ha escoltat alguna vegada alguna d’aquestes frases: tothom té una mitja taronja, si té gelós és perquè m’estima o l’amor ho pot tot? Què en penseu? Pluja d’idees i anotació de les opinions dels joves.
- Exposició dels mites de l’amor romàntic
- Explicació del terme d’amor romàntic i les etapes
- El pes de les xarxes socials. Llançem la pregunta “Quants de vosaltres feu un ús habitual d’algunes d’aquestes xarxes socials?”. Preguntem per diferents continguts de perfils que fan referència a l’amor romàntic per tal d’agafar diferents opinions i punts de vista.
- Visualització del vídeo “*Ni malas, ni vuestras*”. Es demana que estiguin atents a les lletres de les cançons. Posteriorment, es comenta i comparteixen opinions amb els companys.
- Conclusions i resolució de dubtes.
- Els alumnes tornen a contestar el qüestionari inicial (POST).

Annex 4: Anàlisi individualitzat de les dades obtingudes per sessions.

TALLER 1: 2on ESO A	
DATA DE REALITZACIÓ	18/03/2019
NÚMERO DE LA MOSTRA	24 (14 nenes i 10 nens)
IDEES PREDOMINANTS PRE-TALLER (Les dades recollides a través d'un qüestionari)	
<p>En quant al coneixement general sobre la VG tots afirmen que han sentit parlar sobre el tema a tractar. Del total, 18 persones afirmen que és un problema de salut pública i la resta ho neguen. En la totalitat de la mostra, ens afirmen que la VG es dona en diferents etapes del cicle vital, no necessàriament a la adulta.</p> <p>En quant a les conseqüències de la violència física vs. la psicològica hi trobem una representació ambigua ja que, trobem 11 casos en el que expressen que la violència física no és o és més greu que la psicològica i 13 persones no consideren que hi hagi diferència entre l'una i l'altre.</p> <p>Quan preguntem per mostra d'amor i confiança utilitzant l'exemple de l'intercanvi de contrasenyes de xarxes socials, de la gelosia i control com a mostra d'amor, la percepció dels joves és que estan en desacord amb aquests ítems però 6 persones en concret, afirmen que aquests fets són normals o correctes.</p> <p>Exposem dos mites sobre la mitja taronja i l'amor ho pot tot. Els resultats obtinguts són variats. Amb una totalitat 11 persones, contesten que no creuen en aquests mites. Pel que fa a la l'altre meitat, 7 persones exposen que si creuen en la "mitja taronja" però no en "l'amor ho pot tot" i 6 persones creuen en ambdós mites.</p> <p>A la segona part del qüestionari "pre" vam realitzar una sèrie de preguntes sobre la parella per detectar possibles situacions de violència. Només tres adolescents van afirmar tenir parella dins de l'últim any. De les tres, només una presenta afirmació de algun cas de violència esporàdic. Destacant el control de les xarxes socials, sociabilitat i amistats, canvi de personalitat pròpia i tracte cap als seus vincles socials... I afirma que hi ha ocasions en que ha hagut agressió física i que sempre li afirma que no tornarà a passar i té una actitud més amorosa.</p>	
IDEES PREDOMINANTS DURANT EL TALLER (Les dades recollides durant la sessió fent preguntes i pluja d'idees)	
<p>La primera pluja d'idees va encaminada a la definició de la VG com a tal. Algunes de les respostes obtingudes són: <i>quan un home pega a una dona, quan es controlen el que fan, quan una persona li provoca a una altre dany físic o psicològic...</i> Podem observar que tenen un coneixement mínim sobre el tema ja que encaminen la definició de manera correcta.</p> <p>La segona interacció es dona quan presentem els tipus de violència i l'iceberg de la violència de gènere. Preguntats sobre termes com "xantatge emocional", "manipulació", "criar" ... on els situarien. Podem deduir que tenen formes normalitzades ja que dubten a l'hora de situar-les.</p>	

En quant als mites, afirmen haver escoltat en algun moment aquestes creences i confirmen que creuen en alguna d'elles. Després de l'explicació de la implicació i repercussions que tenen aquests, fan comentaris de negació cap a aquests. Mostren una actitud re indicativa i que no entenen com hi ha gent que creu i viu basant-se en això. Algun ho qualifiquen de absurds.

A l'explicació de l'amor romàntic, es queden sorpresos. Molts reaccionen mostrant cara de sorpresa fins i tot tapant-se la boca. Podem veure diferents actituds entorn a les etapes d'aquest fenomen. Per una part, afirmen que alguns es veuen identificats en algunes de les etapes, i altres comenten que hi ha d'haver límits per no arribar a aquestes situacions exposades.

Exposem un vídeo amb una recopilació de cançons amb contingut violent i masclista. Les reaccions són de sorpresa i impactats. Comenten que són cançons que escolten a diari tant ells com gent del seu voltant, i que no eren conscients del contingut de la lletra com a tal. Dos joves comenten que analitzen les lletres de les cançons i així decideixen si lis agrada o no.

El motiu de consumir aquesta musica es pel caire "enganxós" que tenen, no per valorar altres característiques. Després d'escoltar-les i llegir la lletra fan comentaris en contra d'aquestes.

Pel que fa a les xarxes socials, tots afirmen que utilitzen varies d'aquestes. La majoria de noies, afirmen que segueixen perfils on es publiquen continguts de l'amor romàntic i dependència emocional cap a l'altre persona. Expliquem els continguts i pes que tenen a la nostra societat i com poden afectar i afirmen que és així.

Fem una petita reflexió en quant a la base de l'amor propi i els límits que s'haurien d'establir quan estàs amb una persona i diferents persones de la classe ens expliquen i exposen casos viscuts per ells o persones properes d'una forma més oberta, compartint així idees i perspectives varies.

En general, comenten que tenen una bona sensació amb aquest taller i que ha servit per adquirir informació sobre el tema i desenvolupar un pensament més crític de situacions que poden comportar en un futur violència.

IDEES PREDOMINANTS POST-TALLER

(Les dades recollides a través d'un qüestionari)

A la finalització del taller, les persones que negaven ser un problema de salut pública, ara ho afirmen.

En quant a les conseqüències de la violència física vs. la psicològica hi trobem que les persones que pensaven que hi havia diferència de repercussions han igualat les conseqüències. És a dir, igualen la problemàtica que pot generar en les víctimes.

Quan preguntem per mostra d'amor i confiança utilitzant l'exemple de l'intercanvi de contrasenyes de xarxes socials, de la gelosia i control com a mostra d'amor, dels 6 que ho normalitzaven, 5 canvien d'opinió i neguen que sigui una actitud d'amor i correcte.

Exposem dos mites sobre la mitja taronja i l'amor ho pot tot. De 13 joves que inicialment afirmaven aquests mites com a reals, 11 canvien d'idea després de l'exposició.

TALLER 1: 2on ESO B	
DATA DE REALITZACIÓ	20/03/2019
NÚMERO DE LA MOSTRA	19 (9 nenes i 10 nens)
<p>IDEES PREDOMINANTS PRE-TALLER <i>(Les dades recollides a través d'un qüestionari)</i></p> <p>En quant al coneixement general sobre la VG tots afirmen que han sentit parlar sobre el tema a tractar. Del total, 16 persones afirmen que és un problema de salut pública i la resta ho neguen. En aquest cas, 17 a ens afirmen que la VG es dona en diferents etapes del cicle vital, no necessàriament a la adulta.</p> <p>En quant a les conseqüències de la violència física vs. la psicològica 9 persones del total de la mostra declaren que la física és més perjudicial que la psicològica. La resta, considera que són igualitàries.</p> <p>Quan preguntem per mostra d'amor i confiança utilitzant l'exemple de l'intercanvi de contrasenyes de xarxes socials, de la gelosia i control com a mostra d'amor, obtenim un total de 14 persones que estan totalment desacord o bé, en "ni acord ni desacord". Les 5 restant afirmen que aquests fets són una mostra de l'estima dintre d'un relació.</p> <p>Exposem dos mites sobre la mitja taronja i l'amor ho pot tot. Els resultats obtinguts són variats. Amb una totalitat 6 persones, contesten que no creuen en aquests mites. Hi ha confirmació d'algun dels dos mites per part de 9 persones. I la resta, 4 persones creuen totalment en els dos mites suggerits.</p> <p>A la segona part del qüestionari "pre" vam realitzar una sèrie de preguntes sobre la parella per detectar possibles situacions de violència. 9 Adolescents van afirmar tenir parella dins de l'últim any. Les 5 persones afirmen l'existència d'alguna conducta suggerida al qüestionari, predominant el canvi de la pròpia personalitat per l'altre persona i la revisió de mòbils.</p>	
<p>IDEES PREDOMINANTS DURANT EL TALLER <i>(Les dades recollides durant la sessió fent preguntes i pluja d'idees)</i></p> <p>La primera pluja d'idees va encaminada a la definició de la VG com a tal. Algunes de les respostes obtingudes són: <i>quan un home pega a una dona, quan es controlen el que fan, quan una persona li provoca a una altre dany físic o psicològic...</i> Podem observar que tenen un coneixement mínim sobre el tema ja que encaminen la definició de manera correcta.</p> <p>La segona interacció es dona quan presentem els tipus de violència i l'iceberg de la violència de gènere. Preguntats sobre termes com "xantatge emocional", "manipulació", "cridar" ... on els situarien. Podem deduir que tenen formes normalitzades ja que dubten a l'hora de situar-les.</p> <p>En quant als mites, afirmen haver escoltat en algun moment aquestes creences i confirmen que creuen en alguna d'elles. Després de l'explicació de la implicació i repercussions que tenen aquests, fan comentaris de negació cap a aquests. Mostren una actitud re indicativa i que no entenen com hi ha gent que creu i viu basant-se en</p>	

això. Algun ho qualifiquen de absurds.

A l'explicació de l'amor romàntic, es queden sorpresos. Molts reaccionen mostrant cara de sorpresa fins i tot tapant-se la boca. Podem veure diferents actituds entorn a les etapes d'aquest fenomen. Per una part, afirmen que alguns es veuen identificats en algunes de les etapes, i altres comenten que hi ha d'haver límits per no arribar a aquestes situacions exposades.

Exposem un vídeo amb una recopilació de cançons amb contingut violent i masclista. Les reaccions són de sorpresa i impactats. Comenten que són cançons que escolten a diari tant ells com gent del seu voltant, i que no eren conscients del contingut de la lletra com a tal. Dos joves comenten que analitzen les lletres de les cançons i així decideixen si lis agrada o no.

El motiu de consumir aquesta musica es pel caire "enganxós" que tenen, no per valorar altres característiques. Després d'escoltar-les i llegir la lletra fan comentaris en contra d'aquestes.

Pel que fa a les xarxes socials, tots afirmen que utilitzen varies d'aquestes. La majoria de noies, afirmen que segueixen perfils on es publiquen continguts de l'amor romàntic i dependència emocional cap a l'altre persona. Expliquem els continguts i pes que tenen a la nostra societat i com poden afectar i afirmen que és així.

Fem una petita reflexió en quant a la base de l'amor propi i els límits que s'haurien d'establir quan estàs amb una persona i diferents persones de la classe ens expliquen i exposen casos viscuts per ells o persones properes d'una forma més oberta, compartint així idees i perspectives varies.

En general, comenten que tenen una bona sensació amb aquest taller i que ha servit per adquirir informació sobre el tema i desenvolupar un pensament més crític de situacions que poden comportar en un futur violència.

IDEES PREDOMINANTS POST-TALLER

(Les dades recollides a través d'un qüestionari)

A la finalització del taller, les persones que negaven ser un problema de salut pública, ara ho afirmen.

En quant a les conseqüències de la violència física vs. la psicològica hi trobem que les persones que pensaven que hi havia diferència de repercussions han igualat les conseqüències. És a dir, igualen la problemàtica que pot generar en les víctimes.

Quan preguntem per mostra d'amor i confiança utilitzant l'exemple de l'intercanvi de contrasenyes de xarxes socials, de la gelosia i control com a mostra d'amor, dels 6 que ho normalitzaven, 5 canvien d'opinió i neguen que sigui una actitud d'amor i correcte.

Exposem dos mites sobre la mitja taronja i l'amor ho pot tot. De 13 joves que inicialment afirmaven aquests mites com a reals, 11 canvien d'idea després de l'exposició.

TALLER 3: 2on ESO C	
DATA DE REALITZACIÓ	25/03/2019
NÚMERO DE LA MOSTRA	27 (10 nenes i 17 nens)
<p>IDEES PREDOMINANTS PRE-TALLER <i>(Les dades recollides a través d'un qüestionari)</i></p> <p>En quant al coneixement general sobre la VG 25 afirmen que han sentit parlar sobre el tema a tractar i 2 ho neguen. Del total, 17 persones afirmen que és un problema de salut pública i les 10 persones restants ho neguen. El 80% del total de la mostra, afirma que la violència es pot donar en diferents etapes del cicle vital, no necessàriament a la adultesa. La resta, opina que solament es produeix en l'edat adulta.</p> <p>En quant a les conseqüències de la violència física vs. la psicològica observem que 12 persones no estan d'acord en que la violència física tingui més conseqüències per la víctima que la psicològica i 5 persones opinen que té més conseqüències. Les 10 persones restants mostren una opinió neutral, és a dir, ni acord ni desacord.</p> <p>Quan preguntem per mostra d'amor i confiança utilitzant l'exemple de l'intercanvi de contrasenyes de xarxes socials, de la gelosia i control com a mostra d'amor, 18 persones afirmen no estar d'acord i les 9 persones restants estan d'acord, considerant els fets com a normals o correctes.</p> <p>Exposem dos mites sobre la mitja taronja i l'amor ho pot tot. Amb un total de 16 persones, contesten que no creuen en el mite de la mitja taronja, mentre que 11 afirmen que hi creuen. Pel que fa el mite de l'amor ho pot tot, observem que de la mostra 19 persones no hi creuen i les 8 restants si que creuen que l'amor ho pot tot.</p> <p>A la segona part del qüestionari "pre" vam realitzar una sèrie de preguntes sobre la parella per detectar possibles situacions de violència. De la mostra, 10 persones refereixen no tenir parella actual ni tampoc haver tingut parella sentimental d'aquest últim any. Pel que fa les 17 persones restants, en canvi afirmen tenir parella, o bé, haver tingut parella dins de l'últim any. D'aquestes 17 persones, 4 no han viscut mai cap forma de violència valorada en el qüestionari i les 13 restants afirmen haver-ne viscut. Un total de 10 persones afirma que la seva parella alguna vegada li ha preguntat constantment quan no estan junts, a on està i amb qui a través de les xarxes socials i que alguna vegada li ha revisat els missatges del mòbil o bé li ha demanat la contrasenya del mòbil o xarxes socials com a prova de confiança. Així com també, 9 casos ha arribat a sentir que des de que està amb la seva parella ha perdut contacte amb els seus amics o familiars per por a que li molesti, i 5 del total, la seva parella alguna vegada s'ha molestat al fer activitats de forma independent amb el seu grup d'amics.</p> <p>D'aquestes 17 persones que han tingut parella, solament hem trobat un cas que refereix que alguna vegada la seva parella l'ha pegat i que posterior al fet, s'ha mostrat carinyós i perjura que no es tornaria a produir.</p>	

IDEES PREDOMINANTS DURANT EL TALLER

(Les dades recollides durant la sessió fent preguntes i pluja d'idees)

La primera pluja d'idees va encaminada a la definició de la VG com a tal. Obtenim les següents respostes: *la violència que provoca un home a una dona, el masclisme, quan una dona rep una empenta o una pallissa pel seu home, quan un home es mostra violent i li provoca lesions físiques i danys psicològics...* Podem observar que tenen coneixements bàsics de violència de gènere, sobretot es referencien a ella com a violència física.

La segona interacció es dona quan presentem els tipus de violència i l'iceberg de la violència de gènere. Observem que saben reconèixer molt bé les formes visibles com la violació, el dany físic o l'assassinat però deduïm que tenen dificultats en reconèixer per exemple com a violència el xantatge emocional, la manipulació, els crits o el control abusiu, ja que, dubten a l'hora de situar-les.

En quant als mites, tots afirmen haver escoltat en algun moment aquestes creences i afirmen que creuen en alguna d'elles, sobretot el mite de la mitja taronja i el mite de la gelosia. Després de l'explicació sobre les repercussions que poden tenir aquests, fan comentaris de negació cap a ells.

A l'explicació de l'amor romàntic, es queden sorpresos. Una noia comparteix la següent opinió "Des de que som petits, sobretot les noies crec, ens expliquen que l'amor és perfecte, que hem de buscar el nostre príncep blau com si nosaltres no fóssim suficients, com si necessitéssim un home al nostre costat sempre".

Exposem un vídeo amb una recopilació de cançons amb contingut violent i masclista. Solament dues noies havien vist el vídeo abans. Les reaccions de la classe són de sorpresa i impactats. Comenten que són cançons que escolten a diari tant ells com gent del seu voltant, i solament 4 persones han parat atenció alguna vegada a la lletra en el moment d'escoltar-les. Justifiquen el seu consum en que són cançons animades i que "s'enganxen" fàcilment. També, creuen que si una cançó parlés clarament d'assassinat, com saben reconèixer que no és correcte, no ho consumirien. Observem una normalització de formes de violència.

Pel que fa a les xarxes socials, tots afirmen que utilitzen varies d'aquestes. La majoria de noies, afirmen que segueixen perfils on es publiquen continguts de l'amor romàntic i dependència emocional cap a l'altre persona. Expliquem els continguts i pes que tenen a la nostra societat i com poden afectar i afirmen que és així.

Fem una petita reflexió en quant a la base de l'amor propi i els límits que s'haurien d'establir quan estàs amb una persona i diferents persones de la classe ens expliquen i exposen casos viscuts per ells o persones properes d'una forma més oberta, compartint així idees i perspectives varies.

En general, comenten que tenen una bona sensació amb aquest taller i que ha servit per adquirir informació sobre el tema i desenvolupar un pensament més crític de situacions que poden comportar en un futur violència.

IDEES PREDOMINANTS POST-TALLER

(Les dades recollides a través d'un qüestionari)

Després de la realització del taller, passem el qüestionari POST per veure si ha hagut diferències. De les 10 persones que consideraven que la violència de gènere no és un problema de salut pública, 9 han canviat arribant-ho a considerar un problema de salut pública i 1 manté la mateixa opinió.

En quant a les conseqüències de la violència física vs. la psicològica trobem que les 5 persones que opinaven en l'inici del taller que té més conseqüències, canvien d'opinió, passant a estar-hi en desacord. També observem que de les 10 persones que havien donat una opinió neutral, en aquest moment estan desacord.

Quan preguntem per mostra d'amor i confiança utilitzant l'exemple de l'intercanvi de contrasenyes de xarxes socials, de la gelosia i control com a mostra d'amor, de les 9 persones que afirmen que estan d'acord, canvien d'opinió i neguen que sigui una mostra d'amor.

Exposem dos mites sobre la mitja taronja i l'amor ho pot tot. Amb un total de 16 persones, contesten que no creuen en el mite de la mitja taronja, mentre que 11 afirmen que hi creuen. D'aquests, 9 canvien d'idea després de l'exposició i 1 la manté. Pel que fa el mite de l'amor ho pot tot, observem que de la mostra 19 persones no hi creuen i les 8 restants si que creuen que l'amor ho pot tot. D'aquests 6 canvien d'opinió i les 2 persones restants la mantenen.

TALLER 4: 2on ESO D	
DATA DE REALITZACIÓ	27/03/2019
NÚMERO DE LA MOSTRA	28 (8 nenes i 20 nens)
<p>IDEES PREDOMINANTS PRE-TALLER <i>(Les dades recollides a través d'un qüestionari)</i></p> <p>Sobre el coneixement general del terme Violència de Gènere tots els adolescents han sentit parlar d'aquest. Del total, 14 persones afirmen que ho veuen com un problema de salut pública a la nostra societat. En quant a l'etapa del cycle vital on predomina i afecta la VG tots estan d'acord en que no només es dona a l'adultesa.</p> <p>En quant a les conseqüències de la violència física vs. la psicològica hi trobem diversitat de respostes. Un total de 9 persones igualen els dos tipus de violència a nivell de conseqüències. Remarquen la física com pitjor que la psicològica un total de 19 persones.</p> <p>Quan preguntem per mostra d'amor i confiança utilitzant l'exemple de l'intercanvi de contrasenyes de xarxes socials, de la gelosia i control com a mostra d'amor, la percepció majoritària dels joves és que estan en desacord amb aquests ítems però 10 persones en concret, normalitzen i classifiquen com a "justificats" aquests fets.</p> <p>Exposem dos mites sobre la mitja taronja i l'amor ho pot tot. Davant d'aquests dos mites podem percebre diferents reaccions. Per una banda un total de 15 persones creuen en algun dels dos mites destacant "l'amor ho pot tot". Per una altra, 13 persones confirmen no creure en aquests dits.</p> <p>A la segona part del qüestionari "pre" vam realitzar una sèrie de preguntes sobre la parella per detectar possibles situacions de violència. Només sis adolescents van afirmar tenir parella dins de l'últim any. En aquest taller no detectem cap situació de violència aparent. Només en 2 persones hi podem trobar conductes de coaccions o control en certes ocasions per part de la parella i gelosia.</p>	
<p>IDEES PREDOMINANTS DURANT EL TALLER <i>(Les dades recollides durant la sessió fent preguntes i pluja d'idees)</i></p> <p>Quan preguntem per el concepte que tenen de VG ens comenten que és una situació on hi ha insults, crits i conductes agressives en una parella. Podem veure que el terme com a tal ho relacionen amb una conducta violenta i tenen una lleugera idea.</p> <p>La segona interacció es dona quan presentem els tipus de violència i l'iceberg. Quan mencionem la base d'aquest, comenten que no pensaven que un acudit masclista o la publicitat tingués tanta importància en la VG. Un dels adolescents comenta "que són coses que es fan en broma i no tenen importància. Que tots sabem que es broma". Per tant, aquí clarament podem contemplar un fet de normalització per part d'aquesta mostra davant de les formes subtils de l'iceberg.</p> <p>En quant als mites, molts han escoltat parlat d'aquests. Preguntem que on podem veure aquestes idealitzacions amoroses i les pel·lícules és la resposta més comú. Tot i que no creuen totalment en aquests fets, si que els tenen presents i creuen que diversos fets de l'amor es guien per aquests termes.</p> <p>A l'explicació de l'amor romàntic, preguntem per paraules clau per a ells. Aquelles que</p>	

defineixen com ha de ser un amor perquè sigui bo i llarg. Comenten paraules com respecte, companyia, igualtat, fidelitat... I tornen a sortir les pel·lícules i sèries com a representació d'aquest tipus d'amor. A l'explicar les diferents fases es queden sorpresos amb els fets que poden succeir i com podem arribar a extrems. Ens fan saber que han tingut conductes obsessives sense saber-ho o que les han rebudes per part d'una altra persona i no sabien el nivell de gravetat.

Exposem un vídeo amb una recopilació de cançons amb contingut violent i masclista. A l'acabar preguntem quants d'aquests escolten i consumeixen aquests tipus de música obtenint la totalitat de la mostra com afirmativa. Comentem les diferents lletres que hem pogut veure i analitzem el contingut. Es queden sorpresos ja que més de la meitat no s'havien parat a escoltar la lletra com a tal. La majoria confirma que l'escolten pel seu ritme. Hi ha una mica de debat quan llancem una proposta "les mateixes cançons mantenint el ritme, però amb una altra lletra".

Pel que fa a les xarxes socials, tots afirmen que utilitzen varies d'aquestes. Preguntem per frases i contingut de l'amor romàntic i un gran numero confirmen haver utilitzat contingut o frases de dependència cap a l'altre persona o desamor.

Per finalitzar, fem una petita reflexió amb les dades epidemiològiques i explicant allò que es sà i que és tòxic per tal d'establir uns límits i saber detectar o intervenir en possibles fases inicials o avançades d'un cicle de VG.

Expressen sentir-se satisfets amb el taller i que és necessari explicar una mica més profundament coses que estan com a normals avui dia tant amb els més joves com amb els més adults.

IDEES PREDOMINANTS POST-TALLER

(Les dades recollides a través d'un qüestionari)

Després d'explicar la definició de VG i la consideració de la OMS com a un problema greu de salut pública, tota la mostra confirma que és un problema com a tal de salut a la nostra societat.

En quant a les conseqüències de la violència física vs. la psicològica hi trobem diversitat de respostes. Tota la mostra excepte dos persones, igualen els tipus de violència. Els dos restants marquen la psicològica com a pitjor que la física.

Quan preguntem per mostra d'amor i confiança utilitzant l'exemple de l'intercanvi de contrasenyes de xarxes socials, de la gelosia i control com a mostra d'amor, de les 10 persones que normalitzaven aquests fets, 9 canvien d'opinió i estan en contra. Ja no ho consideren com una prova d'amor.

Exposem dos mites sobre la mitja taronja i l'amor ho pot tot. Dels 15 que consideraven una de les dues com a vertadera, 13 han canviat d'idea posicionant-se en contra d'aquestes.

